

Forvaltning av RMP-tilskudd 2021

Kompetansesamling for kommunene,
Bakkenteigen i Horten - 7. oktober 2021

Everdien van Weeghel

Hilde Marianne Lien

Mona Olsrød

Jon Randby

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

08.10.2021

Program:

09.00 Framkomst, kaffi/te og rundstykke

09.30 Saksbehandlingsrutinar

- Rundskriv 2021-12 (Landbruksdirektoratet)
- Saksbehandlingsrundskriv RMP-tilskudd for Vestfold og Telemark

10.00 Gjennomgang av RMP-tiltaka

- Miljøgode - tiltak kulturlandskap, kulturminne, biologisk mangfald
- Avrenningstiltak
- Klimatiltak

11.00 Stadleg kontroll av RMP-tiltaka

11.30 Lunsj

12.15 Rullering av RMP 2023 - 2026

- Temaer og prosess

13.15 Saksbehandling og rapportering av tilskot til andre miljøordningar i jordbruket

- SMIL
- Drenering
- Tiltak i beiteområder

14.30 Vel heim

Saksbehandlingsrutiner

Viktige datoer:

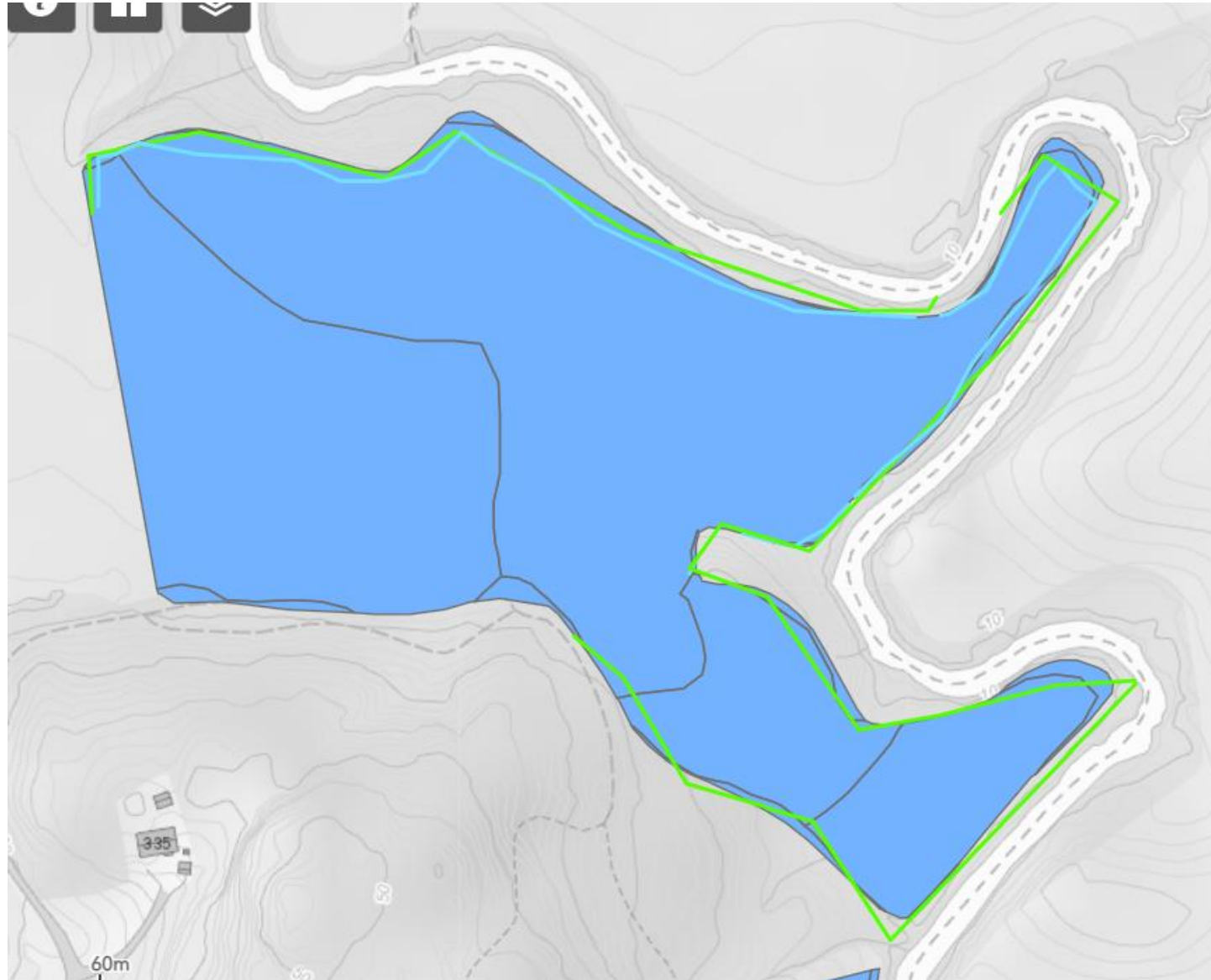
- 15. september – søknadsomgangen åpner for søkere (søknaden kan endres uten trekk fram til søknadsfristen)
- 15. oktober – søknadsfrist RMP-tilskudd – kommunene kan starte saksbehandling
- 29. oktober – siste frist for å endre søknaden (dagtrekk)
- 15. november – søknadsfrist OBB (organisert beitebruk)
- Oktober/desember – foretaks kontroll
- 31. januar – frist for saksbehandling (grunnlag endelige satser)
- 4. februar – satsene låses
- 5. – 18. februar – endelige vedtak (attestering av søknader)
- 25. februar – frist for endring av kontonummer (Altinn og LREG-tjenester)
- 28. februar til 11. mars – Landbruksdirektoratet sender vedtaksbrevet til søkere
- 11. mars – utbetaling av tilskuddet

Aktuelle forvaltningstemaer

- Søknader innsendt de første 14 dagene etter fristen (15.-29. oktober) får et dagtrekk på 1000 kr per dag
- Søknader innsendt etter 14 dager avvises, men det kan søkes om dispensasjon til SF. Dispensasjon må registreres i eStil-RMP før det er mulig å søke.
- Endring av søknader – før fristen (søker gjenåpner) – i perioden 1-14 dager etter fristen (søker kontakter kommunen/dagtrekk/feilføringer) – seinere enn 14 dager etter fristen (dispensasjon uteglemte tiltak/avvist/feilføring)
  - **Forvaltningspraksis når søker ønsker å trekke tiltak første 14 dager og etter 14 dager (ingen jordarbeiding om høsten)**
- Papirsøknader/påbegynte elektroniske søknader registreres av kommunen i eStil-RMP
- Foretaks kontroll – risikobasert uttrekk av 5 % av foretakene (landbrukskontoret), registrering i eStil-RMP (ekstra kolonne i søknadsskjemaet), «i hovedsak stedlig», sende varsel 4.5.3, dokumentere kontrollen 4.5.4, hva kontrolleres?
- Saksbehandling: Avkorting av hele eller deler av tilskuddet er en kan-bestemmelse. Avkorting skal alltid vurderes når antall godkjent er lavere enn omsøkt, begrunnes som merknad i eStil-RMP (framgår i vedtaksbrevet), uteglemte tiltak/for lite omsøkt skal etter hovedregelen ikke rettes, åpenbare feilføringer kan rettes. Avkorting med endelige satser (gjennomgang ved attestering). Sammenheng med avkorting i PT? Manglende/mangelfull gjødslingsplan/journal over plantevernmidler: Inn til 50-100% avkorting av relevante tiltak. Saksbehandler kan/**skal?** rette feil inntegning av tiltak. **Overlappende tiltak**. Testversjon QA eStil-RMP for å prøve seg fram (brukernavn og passord som i fjor).
- Sendt vedtaksbrev om avvisning/avslag søknader/enkeltiltak så tidlig som mulig slik at klager kan videresendes tidlig til Statsforvalteren. Dispensasjonssøknader bør også sendes videre til Statsforvalteren så raskt som mulig. Seinest for å komme med i hovedutbetalingen 11. mars.
- Arkivering: eStil-RMP tilfredsstillt ikke kravene – eStil-RMP kommuniserer med SvarUt
- Nytt 2021: Lite nytt, vi tar det i gjennomgangen av utvalgte RMP-tiltak

Overlappende tiltak

Grasdekt kantsone

og

Sone for
pollinerende insekter

og

Ingen jordarbeiding
om høsten

Gjennomgang av utvalgte RMP-tiltak

Miljøgoder

RMP-tilskudd

Kulturlandskap

Kompetansesamling for kommunene, 7. oktober 2021

Hilde Marianne Lien, landbruksavdelingen

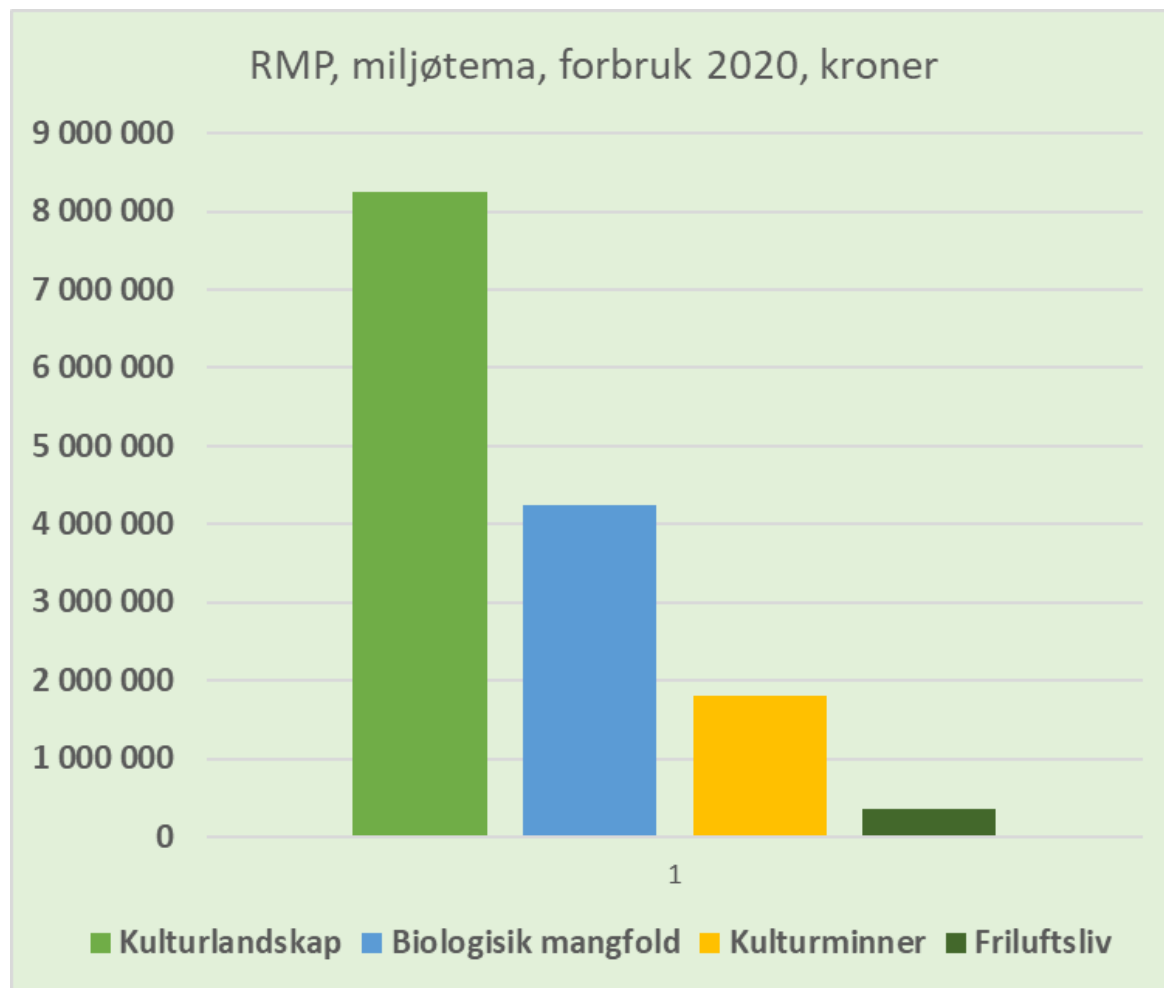

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

08.10.2021

RMP – forbruk 2020 – fordeling på miljøtema

Miljøtema	Kroner 2020
Kulturlandskap	8 253 720
Biologisk mangfold	4 238 159
Kulturminner	1 807 240
Friluftsliv	365 260
SUM	14 664 379

Kulturlandskap - omfang - 2019 og 2020

Kulturlandskap	antall	sats	2019 kr	antall	sats	2020 kr
Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark	22 308 daa	151	3 375 900	22 339 daa	150	3 350 850
Slått av verdifulle jordbrukslandskap i innmark (kun Telemark)	5 956 daa	200	1 191 200	6 281 daa	200	1 256 200
Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (øyer og verneområder langs kysten)	1 966 dyr	522	1 025 550	2 016 dyr	560	1 128 900
Drift av beitelag	43 548 dyr	10	419 235	44 218 dyr	10	449 170
Drift av bratt areal (kun Telemark)	8 972 daa	217	1 946 200	9 381 daa	217	2 034 300
Skjøtsel av gårdsdammer	49 stk	800	39 200	43 stk	800	34 400
SUM			7 997 285			8 253 820

§ 6 – Beiting av Verdifulle jordbrukslandskap i innmark

§ 8 – Slått av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Videreføring av de prioriterte områdene for 2021

Rullering av RMP i vinter -> prosess med evaluering/revidering

*Telemark: Kartfestede områder valgt ut i hver kommune, og gammel kulturmark istandsatt med SMIL-tilskudd.
Vestfold: Innmarksbeiter, marginale fulldyrka og overflatedyrka arealer på ravinebeiter og gammel kulturmark istandsatt med SMIL-tilskudd.*

Foto: Anne Aasdalen, Telemarkskyr, Seljord kommune

- **TELEMARK:** Kartfesta arealer etter kriterier satt i 2012, jf. Regionalt miljøprogram for Telemark 2013-2016
- **VESTFOLD:** AR5 - innmarksbeiter og ravinebeiter (kun til beiting)

§ 7 – Beiting av Verdifulle jordbrukslandskap i utmark

Øyer og naturvernområder langs kysten

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark. Tilskuddet gjelder for beiting på øyer uten broforbindelse og for beiting i naturvernområder langs kysten øst for riksveg E-18.

Beitingen skal foregå i minimum seks uker før 15. oktober. Det skal være minst to dekar beitbart areal per småfe og minst fem dekar beitbart areal per storfe/hest. Det skal foreligge skriftlig beiteavtale mellom grunneier og dyreholder. **Nytt**

Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe.
Tilskuddet utmåles per dyr.

NB! Satt inn i RMP-veilederen - hvordan finne naturvernområdene vha «Kilden»

Foreløpig tilskuddssats 2021: Storfe/hest 1200 kr/dyr, småfe 350 kr/dyr

Foto: Marianne Sandgren, Søndre Årø Gård - Færder UKL

Foto: Hilde Marianne Lien - Ildverket, Færder UKL

Biologisk mangfold

Biologisk mangfold	Antall	Sats	2019	Antall	Sats	2020
			Kroner			Kroner
Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer	726 daa	257	186 750	756 daa	273	206 250
Skjøtsel av styvingstrær	169 daa	800	135 200	179 daa	800	143 200
Skjøtsel av trua naturtyper	1 067 daa	251	267 750	1 866 daa	252	469 500
Slått av slåttemark	110 daa	2 000	220 000	122 daa	1 918	234 000
Soner for pollinerende insekter	69 771 m	30	2 093 130	252 867 m	13	3 287 271
SUM			2 902 830			4 340 221

§ 14 – Soner for pollinerende insekter

2021:

- Til kantsoner rundt åkerarealer og rundt åkerholmer
- Ikke til kantsoner på grasarealer
- Øvre grense for tilskudd satt ned til 2000 meter/foretak
- Foreløpig sats justert ned til 10 kr/meter

Foto: Julie Wiik, NLR Viken, Melsom, Stokke

Kulturminner

Kulturminner	antall	sats	2019 kroner	antall	sats	2020 kroner
Drift av seter	47 stk	31 596	1 485 000	42 stk	34 286	1 440 000
Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner	588 daa	353	207 600	580 daa	354	205 550
Skjøtsel av kulturhistoriske områder	38 daa	342	13 000	20 daa	350	7 000
Skjøtsel av steingjerder	32 343 m	5	161 715	30 938 m	5	154 690
Sum	33 016		1 867 315	31 580		1 807 240

Friluftsliv

Friluftsliv	antall	sats	2019 kroner	antall	sats	2020 kroner
Vedlikehold av turstier i jordbrukslandskapet	46 648 m	10	466 480	36 526 m	10	365 260

Drift av seter

RMP-forskriften § 15:

Det kan gis tilskudd for drift av seteranlegg med melkeproduksjon. **Produksjonsperioden skal være minst 4 uker per sesong.** Melken som blir produsert skal leveres til meieri eller foredles på setra. Produksjonen skal tilsvare minimum 45 liter kumelk eller 25 liter geitemelk i døgnet per seter.

Tiltaksklasser: Egen foredling, levering til meieri.

Tilskuddet utmåles per seter, fordelt på antall foretak som har dyr på setra.

Beskrivelser:

Tilskuddet skal stimulere til drift av seteranlegg. Seterdrift med beitedyr bidrar til å holde arealer åpne, er viktig for biologisk mangfold, og for formidling av tradisjon og kulturarv.

Tilskuddet utmåles per seter, uavhengig om det er enkelt- eller felles seter. Minstekravet til produksjonsperiode er 4 uker. Det må dokumenteres en viss produksjon: Minimum 45 liter kumelk eller 25 liter geitemelk i døgnet per seter. Dette tilsvarer Tines leverandørvilkår.

Tilskuddet gjelder for hele fylket.

Foreløpig tilskuddssats 2021:

- ✓ Egen foredling 60 000 kr/seter
- ✓ Levering til meieri 60 000 kr/seter

Foto: Røysland, Fjellandbruket – Selstali seter, Tinn kommune

Landbruksdirektoratet har redusert kravet til produksjonsperiode fra 6 uker til 4 uker...

I rulleringen av RMP er innføring av 2 tilskuddsklasser for produksjonsperiode oppe til diskusjon
Innspill fra Vestfold/Telemark og Innlandet...

Gjennomgang av utvalgte RMP-tiltak

Avrenning, plantevern og utslipp til luft

Miljøtema og tiltak	Antall/dekar	Kr
Avrenning til vann	353 840	16 297 510
Direktesådd høstkorn og høstoljevekster	9 560	949 600
Fangvekster sådd etter høsting	2 977	744 250
Fangvekster som underkultur	10 911	1 309 320
Gras på arealer utsatt for flom og erosjon	11 694	760 110
Grasdekt kantsone i åker, korn	160 513	1 605 130
Grasdekt kantsone i åker, potet/grønnsaker	10 258	307 740
Grasdekte vannveier i åker, korn	16 650	412 620
Grasdekte vannveier i åker, potet/grønnsaker	219	7 665
Grasstriper i åker, korn	1 731	43 275
Grasstriper i åker, potet/grønnsaker	348	12 180
Ingen jordarbeiding om høsten	128 979	10 145 620
Plantevern	7 993	863 790
Ugrasbekjempelse i radkulturer	3 205	480 750
Ugrasharving i åker	4 788	383 040
Utslipp til luft	106 297	4 042 480
Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel	64 417	2 576 680
Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange	41 880	1 465 800
Miljøavtale	829	99 750
Miljøavtale	829	99 750

Effekt av nye erosjonsrisikokart – og to nye klasser for arealer med mye dråg

Fylke	Beregnet tilskudd 2020 nye kart	Tilskudd gamle kart 2020	Differanse	Andel av tilskudd 2020
Vestfold og Telemark	13 083 570	10 145 620	2 937 950	29 %
Oslo og Viken	40 024 609	47 991 297	-7 966 688	-17 %
Trøndelag	19 155 111	20 446 543	-1 291 432	-6 %
Innlandet	18 397 524	25 920 701	-7 523 177	-29 %
Sum	90 660 814	104 504 161	-13 843 347	-13 %

Fôrmais og tre aktuelle RMP-tilskudd i 2021

RMP-forskriften § 23 – Fangvekst som underkultur

- Fôrmais defineres inn i korn
- Fangveksten såes ofte sammen med siste ugrasharving eller radrensing

RMP-forskriften § 29 – Ugrasharving i åker

- Fôrmais defineres inn i korn
- Kan også gis dette tilskuddet hvis det radrenses

RMP-forskriften § 20 – Ingen jordarbeiding om høsten

- Fôrmais er en grønnfôrvekst
- God effekt når det er fangvekster, men hvis ikke....

Videreført i 2021

Foto: Julie Wiik, NLR Viken

Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

RMP-forskriften § 22 – Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

Det kan gis tilskudd for å direkte så høstkorn og høstoljevekster på arealer som ikke er jordarbeidet.

Tilskuddet utmåles per dekar.

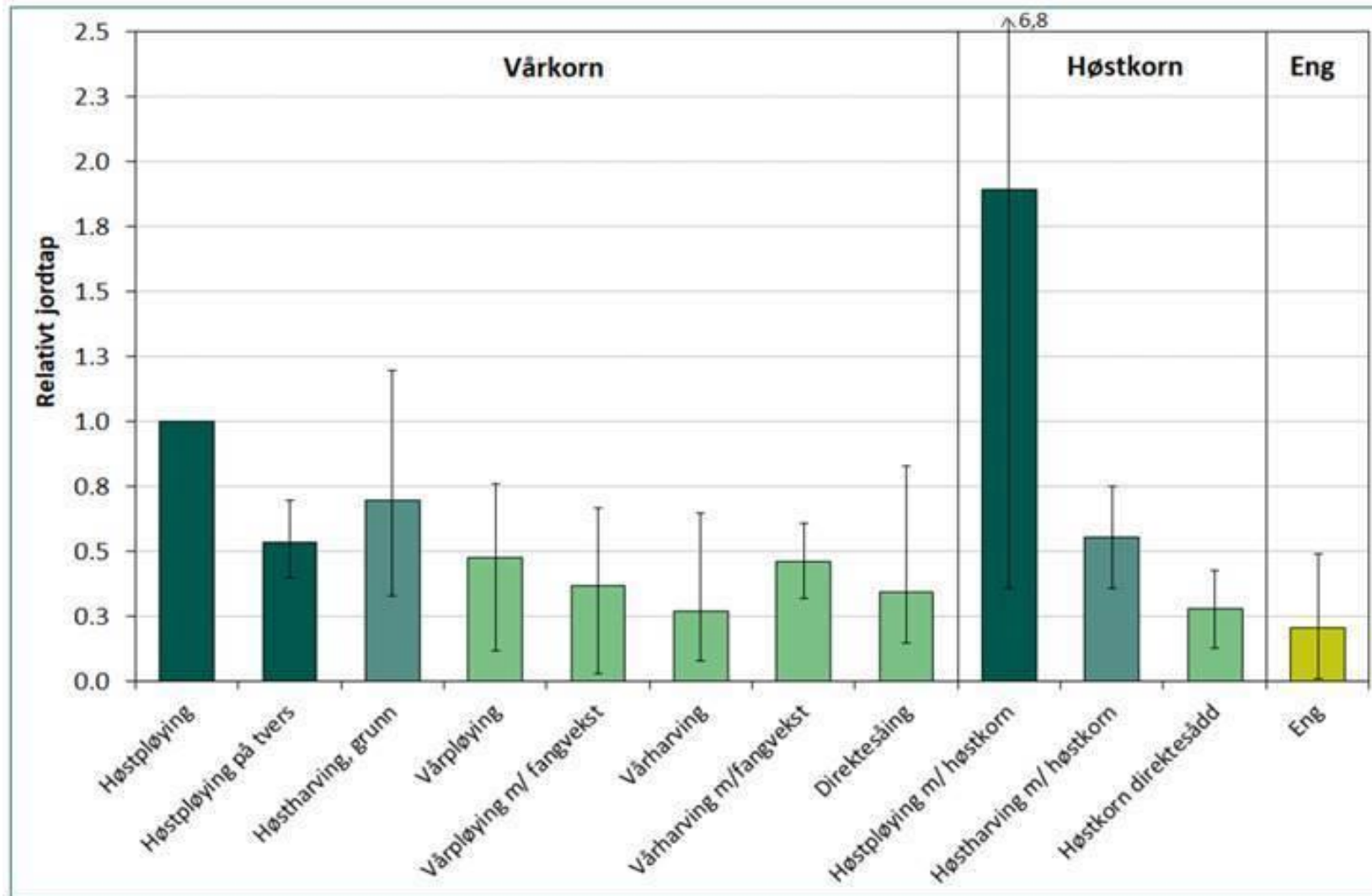
Beskrivelse:

Tilskuddet kan gis til arealer som ikke blir jordarbeidet om høsten og som sås direkte. Eventuelt jordarbeidingsutstyr på såmaskinen kan ikke benyttes. Det gis høyest tilskudd i prioriterte områder under marin grense. Halmfordeling kan tillates før såing, men utstyret skal ikke ha en jordarbeidingseffekt.

Foto: Everdien van Weeghel,
Fylkesmannen i Vestfold og
Telemark

Avrenningseffekt av direktesådd høstkorn og høstoljevekster

Gjennomsnittlig relativt jordtap ved ulike jordarbeidingsmetoder, sammenliknet med høstpløying til vårkorn (første stolpe), basert på data fra en rekke jordarbeidingsforsøk i Norge og Norden^{5,7}. Nivået på minimum og maksimum relativt jordtap innenfor hver jordarbeidingsmetode er angitt som linjer.

Gjennomgang av utvalgte RMP-tiltak

Klimatiltak

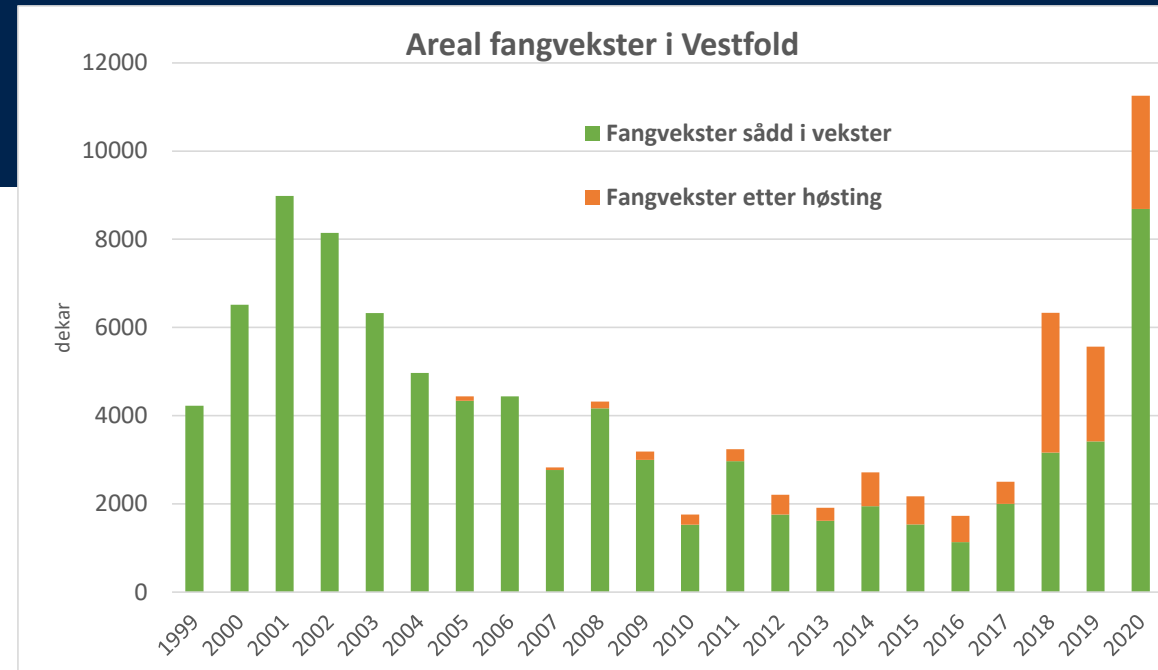
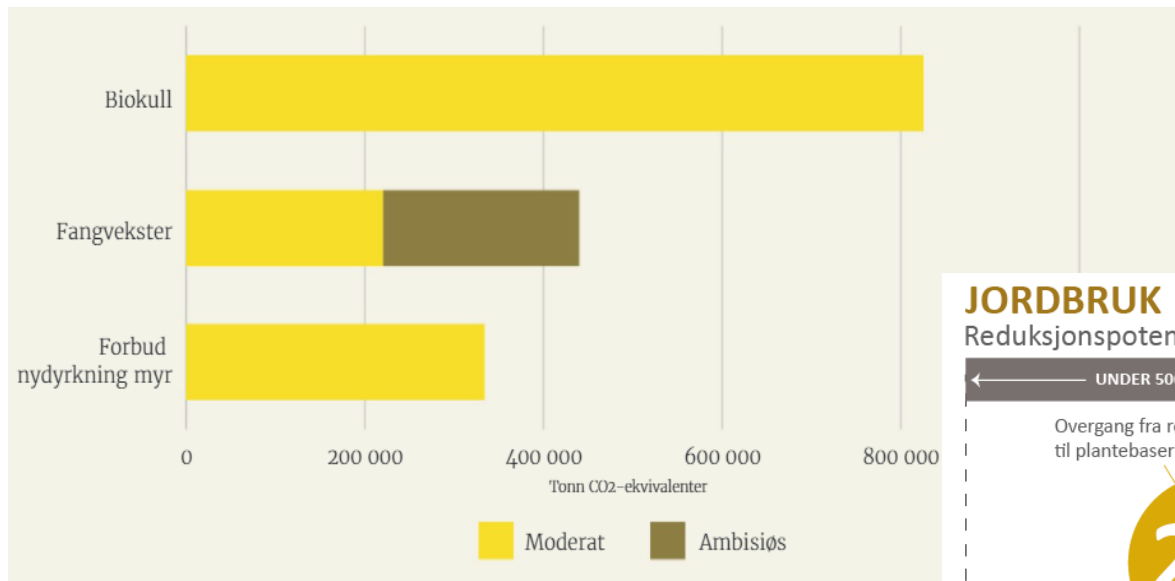
- Fangvekster
- Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel
- Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange
- Klimarådgiving

Miljøtema og tiltak	Antall/dekar	Kr
Avrenning til vann		
Fangvekster sådd etter høsting	2 977	744 250
Fangvekster som underkultur	10 911	1 309 320
	13 888	2 053 570
Utslipp til luft		
Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel	64 417	2 576 680
Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange	41 880	1 465 800
		4 042 480

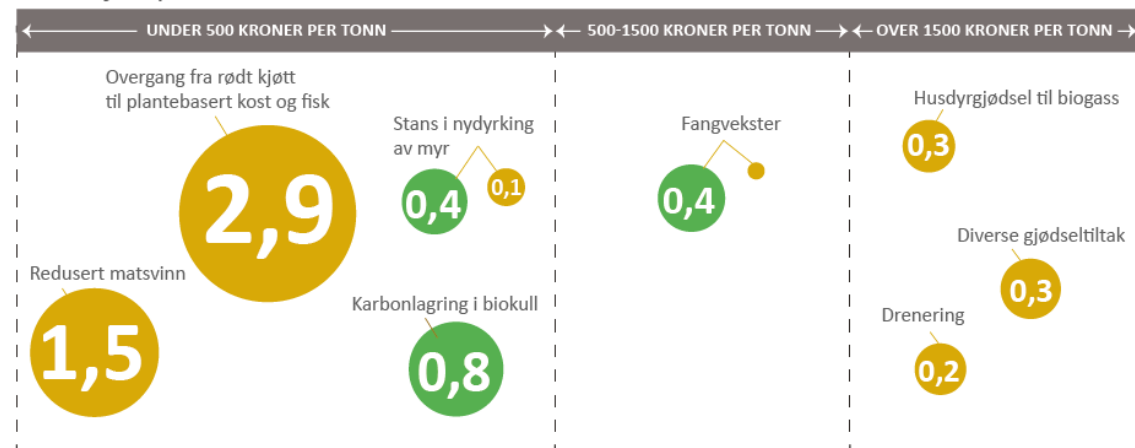
Fangvekster

Karbonbinding fangvekster Norge: 24 kg/daa/år
Ønskelig i 2030: 800 000 daa med fangvekster (29%)

JORDBRUK

Reduksjonspotensial i millioner tonn

Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel

§ 27. Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest ved nedfelling eller nedlegging.

Det skal minimum spres fem kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret.

Husdyrgjødsel og biorest som er spredd ved nedlegging i åpen åker må moldes ned innen to timer.

Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar.

Siste frist for spredning ved nedfelling eller nedlegging er 1. september.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 28. Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest med tilførselsslange, som et tillegg til tilskudd etter § 27.

Foretaket må kunne dokumentere bruk av tilførselsslange.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Foto: Eva Pauline Hedegart, NLR Trøndelag

- Søknadsperiode
- Helhetlig gjennomgang av utslipp og opptak, og vurdering av klimatilpasning
- Tiltaksplan
- Godkjente klimarådgivere
- Foreløpig tilskuddssats 2021:
  - En-til-en: 4 000 kr/stk
  - Gruppe: 2 000 kr/stk

Tiltak: Klimarådgiving

Miljøtema: Miljøavtale og klimarådgiving, RMP forskriften kapittel 9

RMP-forskriften § 32:

Det kan gis tilskudd for klimarådgiving som er gjennomført i en søknadsperiode, fra 15. oktober forrige år til 15. oktober i søknadsåret. Tiltaksplan og kvittering for utført rådgiving må vedlegges søknaden.

Med klimarådgiving menes rådgiving som tar for seg en helhetlig gjennomgang av utslipp og opptak av klimagasser på gården, med sikte på å gjennomføre klimatiltak. Behov for klimatilpasning skal også inngå i rådgivningen. Tilbydere av klimarådgiving skal være godkjent av Landbruksdirektoratet.

Dersom det søkes om tilskudd for gjennomført klimarådgiving i flere søknadsperioder, er det et vilkår for å få tilskudd at tiltaksplanen oppdateres for hver søknad.

Tiltaksklasser: En-til-en rådgiving - lav sats, grupperådgiving.

Tilskuddet kan kun utmåles for én gjennomført rådgiving per søknadsomgang. Tilskuddet utmåles per stykk.

Stedlig kontroll av RMP-tiltak - miljøgoder

Stedlig kontroll av RMP-tiltak - avrenning og utslipp til luft

Utfordringer med stedlig kontroll i oktober/november for tiltak tidlig i vekstsesongen og for tiltak der det er mye skjønn

- Direktesådd høstkorn og høstoljevekster
- Fangvekster
- Grasdekte kantsoner skal ha avrenningseffekt
- Ugrasharving
- Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel og biorest
  - Nedmolding innen to timer - vilkår for tilskudd til spredning på åpen åker (begge ordningene)
  - Før såing av høstkorn/høstoljevekster? «Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret» og «Siste frist for spredning ved nedfelling eller nedlegging er 1. september»
- Andre tiltak som det er vanskelig å kontrollere?

Resultater og foto fra prosjekt fangvekster i 2007

Klima- og miljøprogrammet - NLR Viken (John Ingar Øverland)

Grindstad timotei kan gi stor plantemasse

Beitedyr på fangvekstarealer kan redusere arealet med fangvekster

Foto: Julie Wiik, NLR Viken

Foto: John Ingar Øverland,
NLR Viken

Tynt bestand med raigras, små planter. Årsak er legde i kornet

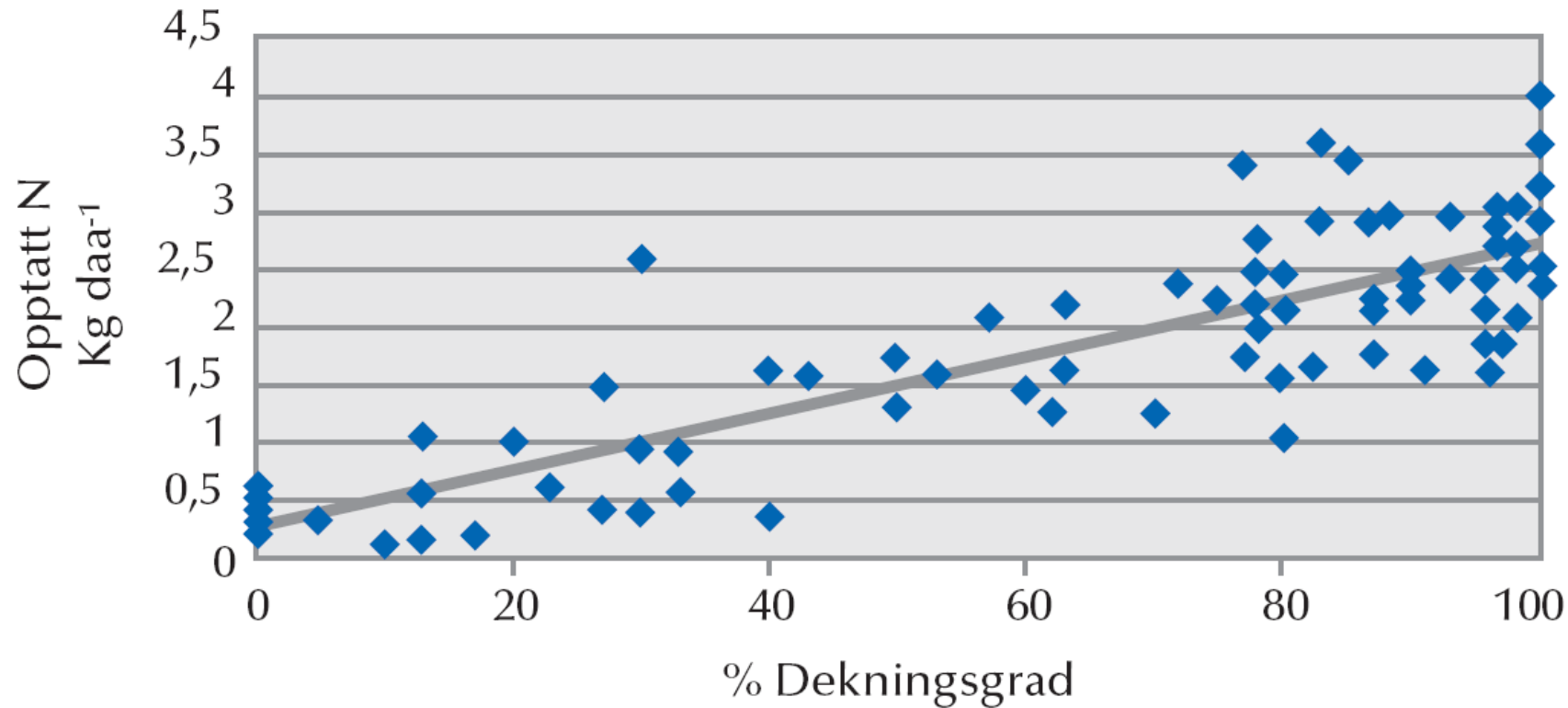
Fangvekster med liten dekning kan også ha effekt – spesielt klimaeffekt pga stor rotmasse som bidrar til karbonbinding

Foto: NLR Viken

Kontroll av arealer med fangvekster i 2007

Figur 2. Sammenheng mellom N i fangvekster og visuell bestemmelse av fangvekstenes dekningsgrad om høsten (oktober).

Rullering RMP 2023 - 2026

- Rullering hvert 4e år

- Arbeidsgruppa RMP
  - ✓ Vestfold og Telemark Bondelag
  - ✓ Vestfold Bonde- og Småbrukarlag
  - ✓ Telemark Bonde- og Småbrukarlag
  - ✓ NLR Viken
  - ✓ NLR Østafjells
  - ✓ Kommunene
  - ✓ Fylkeskommune
  - ✓ SF Miljøavdeling
  - ✓ SF Landbruksavdeling

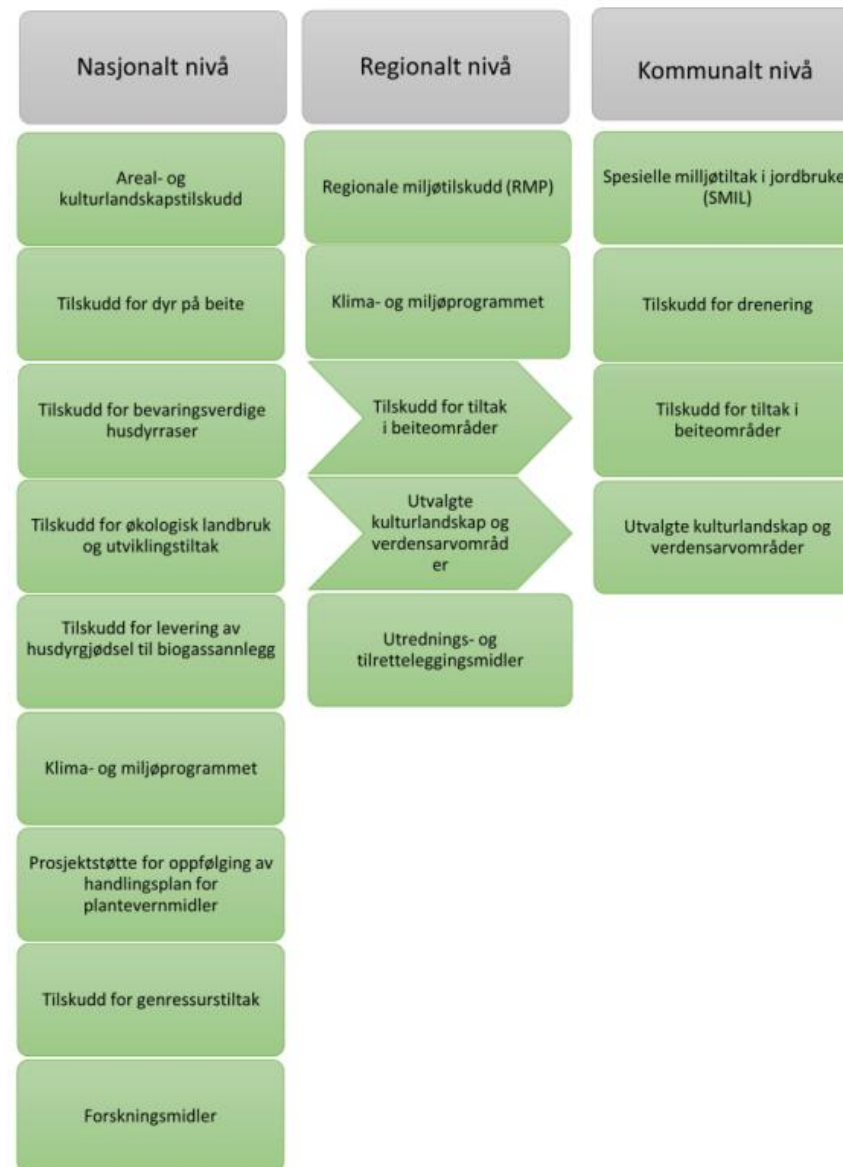
Nasjonalt miljøprogram

Miljøfaglige tema og mål

Miljøtema	Mål i Nasjonalt miljøprogram
Kulturlandskap	Ta vare på og utvikle jordbrukets kulturlandskap
	Ta vare på variasjonen i jordbrukets verdifulle kulturlandskap
Biologisk mangfold	Ta vare på og skjøtte biologisk verdifulle arealer i jordbruket
	Bedre status for truede arter i jordbruket
	Øke bruk og vern av jordbrukets genetiske ressurser
Kulturminner og kulturmiljøer	Bedre tilstanden for kulturminner og kulturmiljø i jordbruket
Tilgjengelighet og friluftslivsverdier	Bedre allmennhetens tilgang til jordbrukslandskapet
Avrenning til vann	Ingen vannforekomster i jordbruksdominerte områder skal få dårligere tilstand
	Bedre tilstanden for de mest utsatte vannforekomstene i jordbruksdominerte områder
Plantevernmidler	Redusere helse og miljørisikoen ved bruk av plantevernmidler i jordbruket
Utslipp til luft	Redusere utslipp av ammoniakk fra jordbruket
	Redusere utslipp av klimagasser fra jordbruket
	Øke opptak av karbon i jord
Økologisk jordbruk	Stimulere til økologisk produksjon i tråd med etterspørselen i markedet

Økonomiske virkemidler

Fra møte med Ldir 7. april

Rullering av RMP – fokus på Nasjonal instruks

og Forpliktelsene, utfordringene og behovet for

• Skal bruk mål Politikkutvikling og RMP

• Det hold

• Nasjonal forpl

• Vårt og in

• Rulle

• Høy miljø

• Avre

• Klima 2030

• Biolo

• Rulle

Rammer for og innhold i rulleringen

- Miljøinstruks endring dokument jordbr
- Hovedstrukturen med Nasjonalt Miljøprogram, Nasjonal instruks og Regionale miljøprogrammer vil bestå
- Dagens tiltak vil i all hovedsak videreføres i samme eller justert form – miljøeffekt i fokus
- Ny politikk og prioriteringer innarbeides
- Skriftlige innspill fra Statsforvalterne – erfaringer og forslag til tiltak
- Nettmøter mellom SF og LDir
- LDir fastsetter Instruksen, SF fastsetter regionale programmer
- Utslipp oppm
- Ønske
  - G
  - B
  - F
  - K
  - V
- De an

	2021												2022												2023											
Måned	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D			
Stortingsmelding/jordbruksoppgjør - føringer																																				
Rullere nasjonal RMP-instruks																																				
SF vurderer innretningen av tiltakene, foreslår nye tiltak.				15.jun																																
Bondelaget og småbrukarlaget og Mdir og RA gir innspill																																				
Ldir sammenstiller innspill fra SF, lager første utkast til forskriftsmal. Sendes til SF og RA, Mdir																																				
Diskusjonsmøter med SF på hvert miljøtema																																				
Ldir utarbeider forslag til instruks og høringsnotat																																				
LMD sjekker ut forslaget til høring																																				
Høring av nasjonal forskrift (instruksen)																																				
Ldir innarbeider høringssvar																																				
Fastsettelse av instruks																																				
Nytt RMP																																				
Evaluerings/erfaringsopprummering av RMP - SF																																				
Utarbeide nytt RMP og utkast til forskrift - SF																																				
Utsjekk av fylkesvise forskrifter (unngå konflikter med menyen og eStil) - Ldir																																				
Høring av forskrift - SF																																				
Lage informasjonsmateriell SF																																				
Åpning av søknadsomgang RMP																																				
Tilpasse eStil og kart (justere for nytt PT)																																				
Åpne søknadsomgang 2023																																				
Saksbehandling starter																																				

Rullering 2023 – 2026

Veien framover - forslag

- Slutten av nov. '21   Arbeidsgruppa – teams
Tema: Status rulleringen
- Begynnelsen av feb. '22   Åpen møte (Arbeidsgruppa – kommunene - ++?) – fysisk
Tema: Forslag til nasjonal instruks & høringsnotat
- Halvveis juni '22   Arbeidsgruppa – teams/fysisk ?
Tema: gjennomgang nasjonal instruks – tema
- Slutten av aug. '22   Arbeidsgruppa – teams/fysisk ?
Tema: gjennomgang nasjonal instruks – tema
- Halvveis sep. '22   Arbeidsgruppa – teams/fysisk ?
Tema: gjennomgang nasjonal instruks – tema
- Slutten av sep. '22   Åpen møte (Arbeidsgruppa – kommunene - ++?) - teams

Innspill til rullering

- Nasjonalt miljøprogram
- Klimatiltak som egen hovedkategori
- Erfaringer med dagens RMP tilskudd
  - ✓ Ramme og satser
  - ✓ Regelverk
  - ✓ Kunnskapsgrunnlag
- Brukervennlighet til søkere

- Liten ramme & dermed lave satser:
  - Største begrensning for måloppnåelse
  - ✓ ingen jordarbeiding om høsten
  - ✓ utfordringene tungdrevet areal
- Årsak til lave satsene
  - ✓ lite økning ved nye tiltak
  - ✓ fordelingsnøkkel mellom fylkene

Innspill til rullering

- Nasjonalt miljøprogram
- Klimatiltak som egen hovedkategori
- Erfaringer med dagens RMP tilskudd
  - ✓ Ramme og satser
  - ✓ Regelverk
  - ✓ Kunnskapsgrunnlag
- Brukervennlighet til søkere

- Liten ramme & dermed lave satser:
  - Største begrensning for måloppnåelse
  - ✓ ingen jordarbeiding om høsten
  - ✓ utfordringene tungdrevet areal
- Årsak til lave satsene
  - ✓ lite økning ved nye tiltak
  - ✓ fordelingsnøkkel mellom fylkene

Temamøter – Ldir & SF

- 20.09 Biologisk mangfold
- 21.09 Avrenning til vann
- 30.09 Utslipp til luft
- 06.10 Kulturminner og kulturmiljøer + friluftsliv
- 07.10 Plantevern
- 13.10 Kulturlandskap
- 20.10 Jordhelse, miljøavtale, klimarådgiving
- 27.10 Generelle bestemmelser/grunnvilkår

RMP-tilskudd

Verdifulle jordbrukslandskap i innmark Rullering/revidering

Kompetansesamling for kommunene, 7. oktober 2021

USN Vestfold Bakkenteigen

Hilde Marianne Lien, landbruksavdelingen

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

08.10.2021

§ 6 – Beiting av Verdifulle jordbrukslandskap i innmark

§ 8 – Slått av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Videreføring av de prioriterte områdene for 2021

Rullering av RMP i vinter -> prosess med evaluering/revidering

*Telemark: Kartfestede områder valgt ut i hver kommune, og gammel kulturmark istandsatt med SMIL-tilskudd.
Vestfold: Innmarksbeiter, marginale fulldyrka og overflatedyrka arealer på ravinebeiter og gammel kulturmark istandsatt med SMIL-tilskudd.*

- **TELEMARK:** Kartfesta arealer etter kriterier satt i 2012, jf. Regionalt miljøprogram for Telemark 2013-2016 + SMIL-områder
- **VESTFOLD: AR5** – innmarksbeiter og ravinebeiter (kun til beiting) + SMIL-områder

Foto: Anne Aasdalen, Telemarkskyr, Seljord kommune

Noen områdebegreper:

- ✓ **Utvalgte kulturlandskap** (UKL) – nasjonale områder (3 UKL-områder i VT – finnes i Kilden og Naturbase)
- ✓ **Verdifulle kulturlandskap** (Mdir) – regionale områder (kartlagt rundt 1995 - finnes i Kilden og Naturbase – ikke oppdatert for VT)
- ✓ **Verdifulle jordbrukslandskap i innmark** (RMP) – regionalt prioriterte områder/arealer for RMP-tilskudd

Prosess 2021 – evaluering/revidering

Verdifulle jordbrukslandskap i innmark

- Hvilke områder/arealer skal prioriteres framover?
- Gjennomgang/evaluering i 2021
- Noen alternative modeller presenteres
- Kommunene har prosess – husk lokale faglag
- Drøfting i RMP-gruppa for Vestfold og Telemark
- Justeringer i RMP-forskriften m/høring
- Endinger gjøres gjeldende fra 2022

Kommunene evaluerer sin prioritering av arealer – behov for justeringer?

Modeller for prioritering

- 2 hovedtilnærminger:

1. Geografisk kartfesta områder
2. Arealtyper – f. eks. iht. AR5

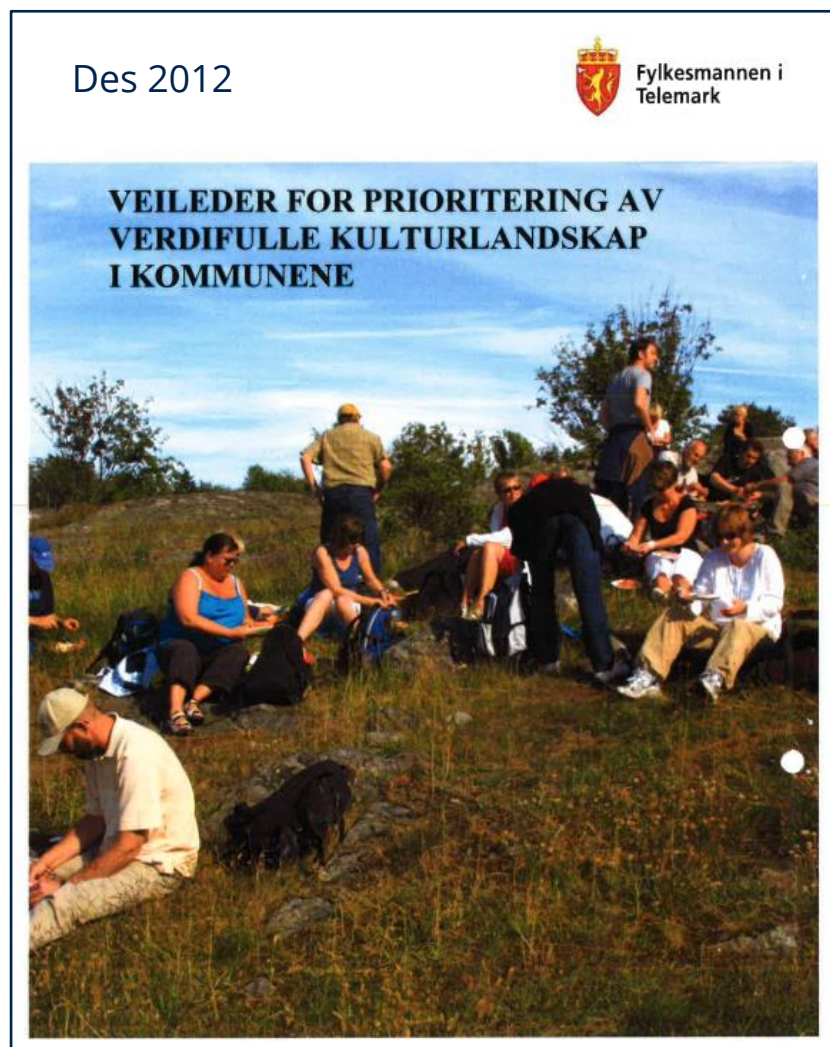
Eller kombinasjoner av disse...

Fjellbygdene – felles tilnærming?

Lavlandet – felles tilnærming?

Telemark – historikk – verdifulle kulturlandskap RMP

Vedlegg til Regionalt miljøprogram for Telemark 2013-2016

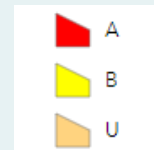
Kriterier og verdier

- 1) **Jordbruksareal og produksjonsverdi**
  - Fulldyrka jord 0, overflatedyrka 6, innmarksbeite 8
- 2) **Markslag og bruksverdi**
  - Lettdrevet jord 0, mindre lettdrevet 2, tungdrevet 4
- 3) **Biologisk mangfold**
  - Nasjonalt viktige kulturlandskap 1, naturtyper 1
- 4) **MIS, rik bakkevegetasjon**
  - Rik bakkevegetasjon 1
- 5) **Kulturminner og bygninger**
  - Bygninger 1, kulturminner 1
- 6) **Bruk av SMIL-midler**
  - SMIL-sak, alle typer 1
- 7) **Forhold til fastboende**
  - Folkerike grender 4, Mindre folkerike grender 2, små grender 1
- 8) **Forhold til tilreisende**
  - Overnatting/servering 2, opplevelser/servering 1
- 9) **Forhold til veger/trafikkårer**
  - Veger Europa/riks/fylke 2, veger kom/privat 1, Telemarkskanalen 1

FMTE – satt kvote i antall daa/kommune

Resultat: Alle arealer fikk en sum verdi, det ble satt en grenseverdi og arealene tatt inn i kart

Grunnlag for RMP fra 2013-2021

Telemark – eks. Vinje – fra kommunes nettside

Regionalt miljøprogram (RMP)

[Regionalt miljøprogram \(RMP\)](#)

[Rettleingshefte](#)

Kart som syner kva for verdifulle jordbruksareal i Vinje der det blir gjeve tilskot til beiting og slått:

[Arabygdi V](#)

[Arabygdi Ø](#)

[Austbø](#)

[Bøgrend](#)

[Edland](#)

[Grungedal](#)

[Haddland](#)

[Haukeli](#)

[Hylland](#)

[Mannås](#)

[Mannås 2](#)

[Nesland Rauland](#)

[Nesland Vinje](#)

[Raulandsgrend](#)

[Smørklepp](#)

[Vehus](#)

[Vinje](#)

[Vå](#)

[Vågslid](#)

[Øverland](#)

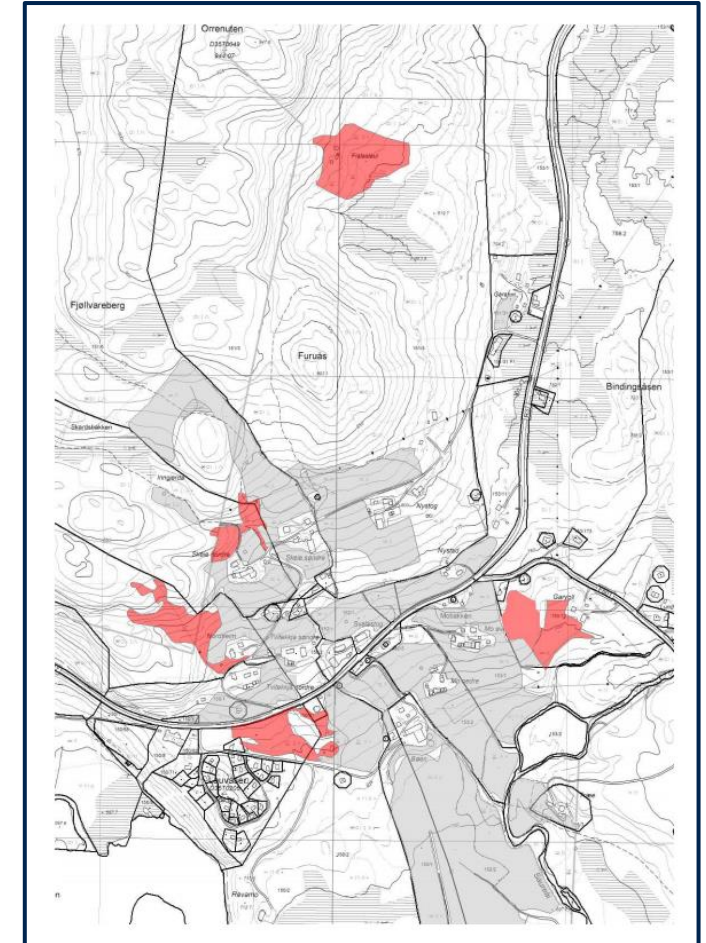
[Øygarden](#)

[Åbø](#)

Kart for
hver
grend

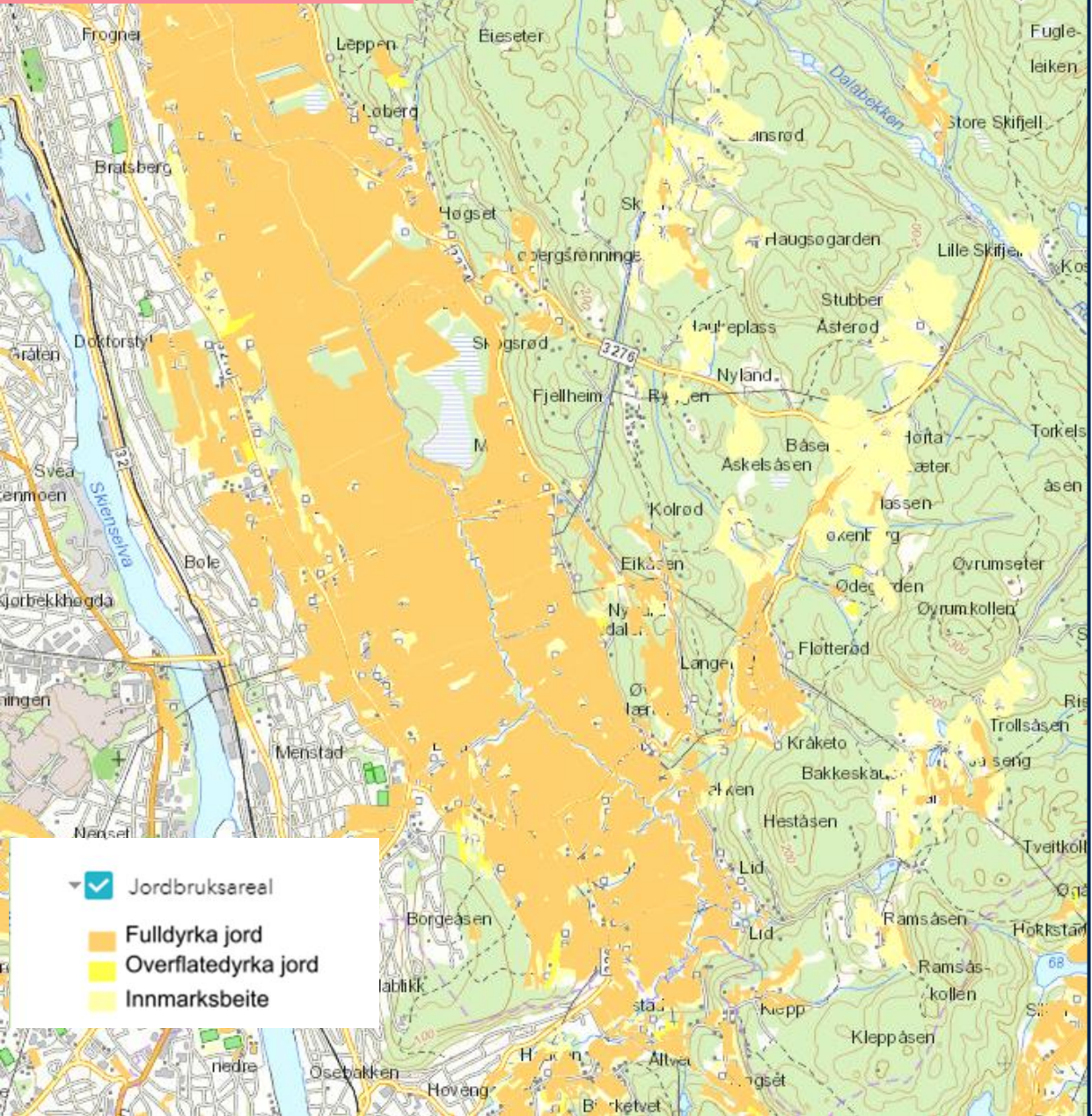
Eks: Kart for Haukeli

Eks: Kart for Austbø

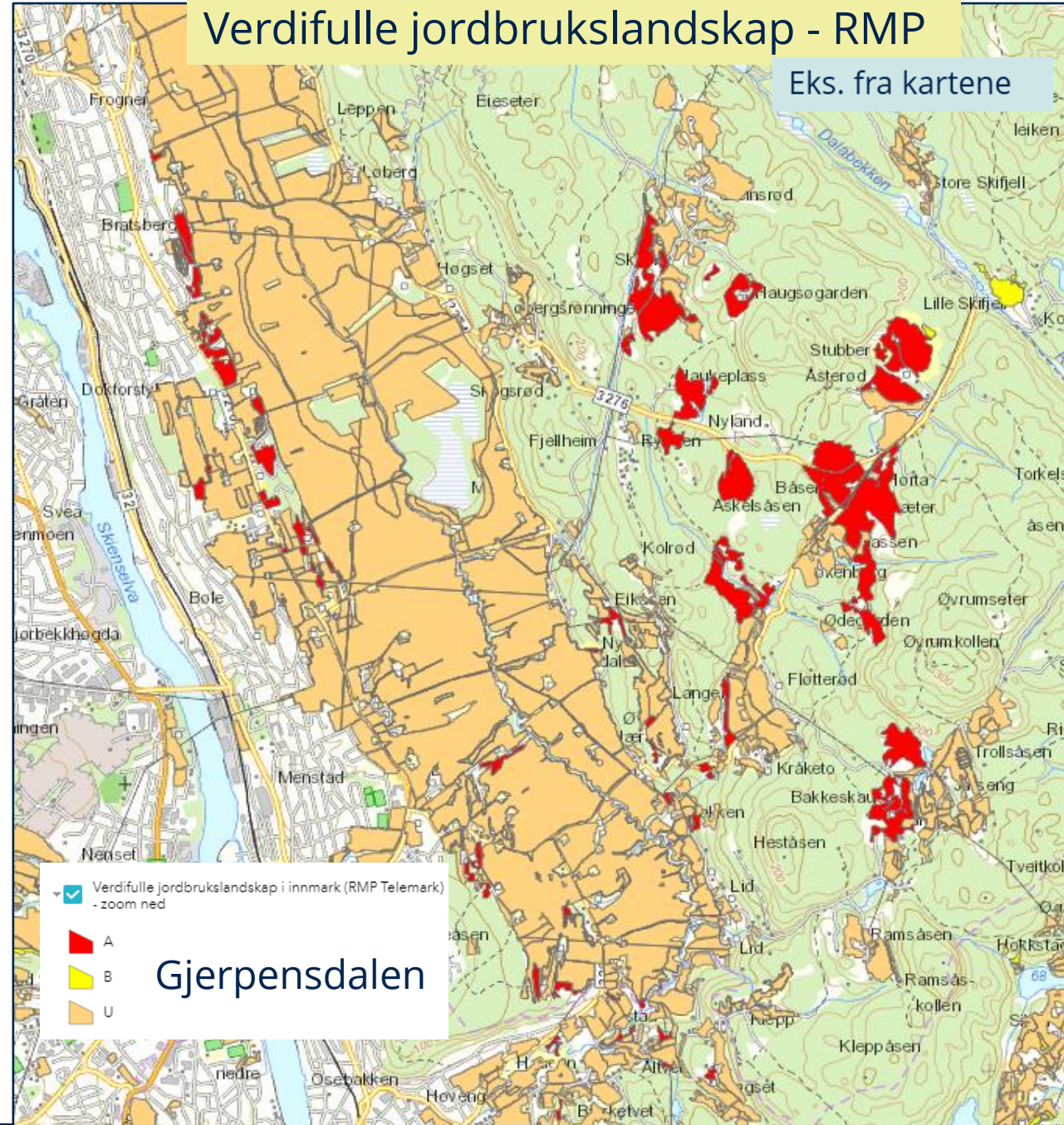
Eks. Gjerpensdalen

AR5 - jordbruksareal

Verdifulle jordbrukslandskap - RMP

Eks. fra kartene

Gjerpensdalen

Vestfold – historikk...

2013-2018

- Prioritert: Verdifulle beitemarker
Eks. Ravinebeiter, hagemarker, strandenger m.fl. (ikke til fulldyrka jord)

Dvs.: Det var ikke holdt prosess for å sette geografisk utvalgte områder.
Arealtyper ble derfor også valgt fra 2019

2019-2021

- Prioritert: Innmarksbeiter og ravinebeiter

Navn på ordningen:

2013-2018:

Beiting av arealer med spesiell verdi (kulturlandskap)

2019-2021:

Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

VESTFOLD

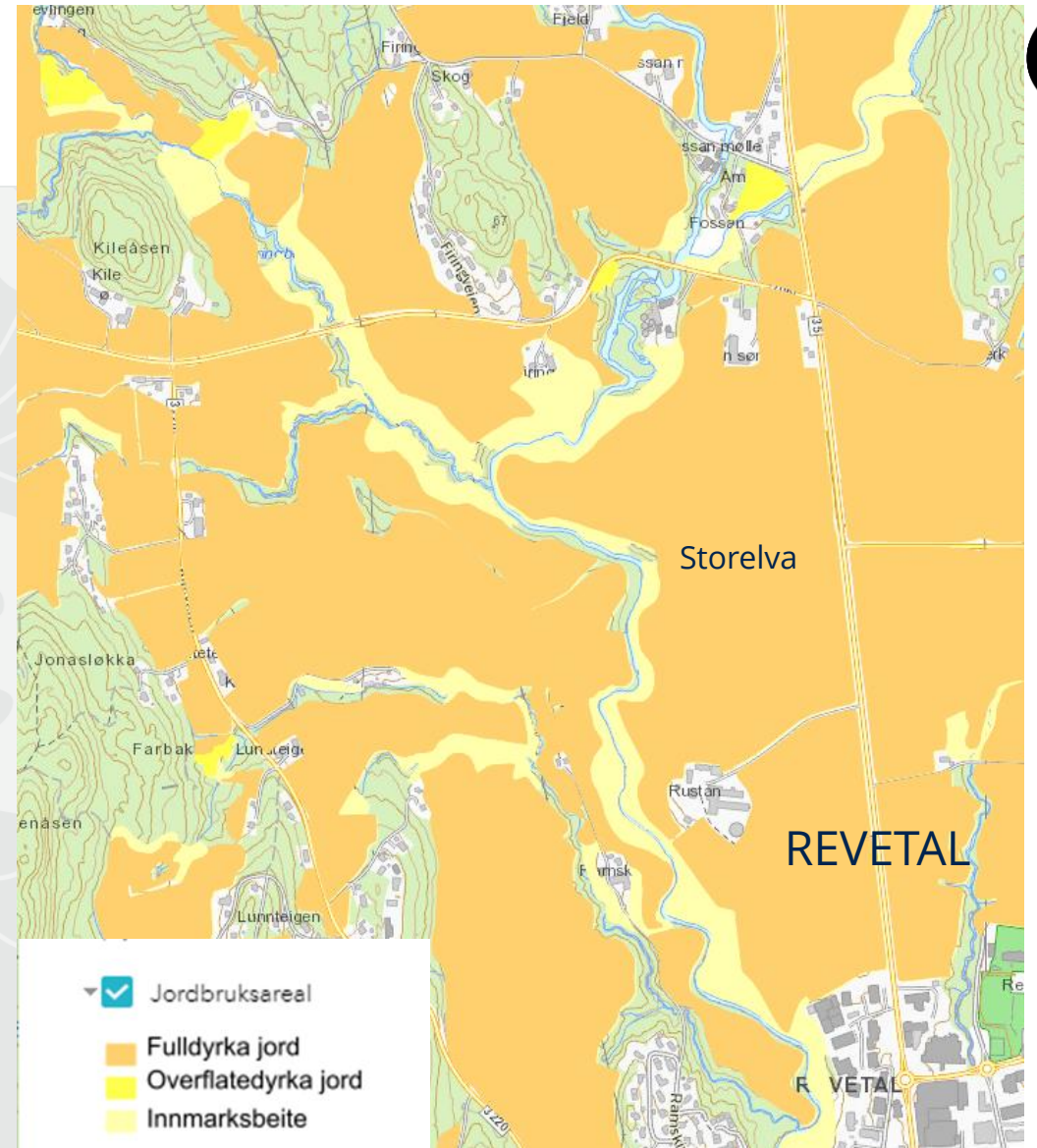
Verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Vestfold: 2019, 2020, 2021

Innmarksbeiter, marginale fulldyrka og overflatedyrka arealer på ravinebeiter

og gammel kulturmark istandsatt med SMIL-tilskudd.

Eksempel fra Revetal i Tønsberg kommune:

08.10.2021

RMP 2020 - Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark - kommunene VT

OMRÅDE	KOM NR	KOMMUNE	ENHET	TILSAGN KR	ANTALL DEKAR
Telemark	3820	Seljord	dekar	290 850	1939
Telemark	3825	Vinje	dekar	258 600	1724
Telemark	3821	Kviteseid	dekar	238 350	1589
Telemark	3824	Tokke	dekar	221 550	1477
Telemark	3818	Tinn	dekar	215 850	1439
Telemark	3807	Skien	dekar	212 100	1414
Telemark	3816	Nome	dekar	203 250	1355
Telemark	3819	Hjartdal	dekar	181 200	1208
Telemark	3808	Notodden	dekar	144 750	965
Telemark	3823	Fyresdal	dekar	139 650	931
Telemark	3814	Kragerø	dekar	85 950	573
Telemark	3813	Bamble	dekar	85 200	568
Telemark	3822	Nissedal	dekar	76 200	508
Telemark	3817	Midt-Telemark	dekar	68 850	459
Telemark	3815	Drangedal	dekar	47 550	317
Telemark	3812	Siljan	dekar	12 600	84
Telemark	3806	Porsgrunn	dekar	2 700	18
Vestfold	3803	Tønsberg	dekar	275 400	1836
Vestfold	3802	Holmestrand	dekar	214 950	1433
Vestfold	3804	Sandefjord	dekar	156 750	1045
Vestfold	3805	Larvik	dekar	119 100	794
Vestfold	3801	Horten	dekar	76 950	513
Vestfold	3811	Færder	dekar	27 750	185
Totalsum				3 356 100	22 374

Vestfold dekar	Telemark dekar	Vestfold kroner	Telemark kroner
1836	1939	275 400	290 850
1433	1724	214 950	258 600
1045	1589	156 750	238 350
794	1477	119 100	221 550
513	1439	76 950	215 850
185	1414	27 750	212 100
5 806	1355	870 900	203 250
	1208		181 200
	965		144 750
	931		139 650
	573		85 950
	568		85 200
	508		76 200
	459		68 850
	317		47 550
	84		12 600
	18		2 700
	16 568		2 485 200

Vestfold 2017 - 1,3 mill kr

Telemark - 2017 - 2,5 mill kr

(2017 - som tilskudd/dyr)
(2020 - som tilskudd/daa)

Kilde: NIBIO Arealbarometer, produksjonstilskudd 2019

OMRÅDE	KOM NR	KOMMUNE	Innmarksbeite daa	RMP - jordbr.land daa 2021	Grovfôr daa	Totalt jordbruksareal
Lavland	3807	Skien	3 961	1414	19 689	47 500
Lavland	3816	Nome	1 884	1355	12 536	30 300
Lavland	3808	Notodden	1 203	965	9 533	23 700
Lavland	3814	Kragerø	1 122	573	3 038	6 500
Lavland	3817	Midt-Telemark	918	459	8 978	49 700
Lavland	3813	Bamble	487	568	5 588	9 500
Lavland	3806	Porsgrunn	374	18	4 077	8 500
Fjellbygd	3825	Vinje	2 809	1724	11 040	20 460
Fjellbygd	3824	Tokke	2 607	1477	8 609	13 600
Fjellbygd	3820	Seljord	2 377	1939	9 584	15 300
Fjellbygd	3819	Hjartdal	1 996	1208	8 409	14 000
Fjellbygd	3818	Tinn	1 693	1439	9 588	14 100
Fjellbygd	3821	Kviteseid	1 582	1589	8 530	12 300
Fjellbygd	3823	Fyresdal	1 491	931	5 826	9 200
Fjellbygd	3815	Drangedal	1 036	317	9 641	13 800
Fjellbygd	3822	Nissedal	578	508	2 805	5 300
Fjellbygd	3812	Siljan	197	84	3 292	7 300
Sum			26 315	16 568	140 763	301 060

OMRÅDE	KOM NR	KOMMUNE	Innmarksbeite daa	RMP - jordbr.land daa	Grovfôr daa	Totalt jordbruksareal
Lavland	3802	Holmestrand	2 452	1433	16 960	68 800
Lavland	3803	Tønsberg	2 053	1836	23 636	121 500
Lavland	3804	Sandefjord	1 597	1045	23 796	105 700
Lavland	3805	Larvik	1 254	794	16 955	102 500
Lavland	3801	Horten	456	513	3 818	21 300
Lavland	3811	Færder	322	185	3 422	13 500
Sum			8 134	5 806	88 587	433 300

Kvoter daa/kommune hvordan?

Agder: En viss % av jordbruksarealet

Tilnærming 1 – fjellbygdene

- viss % av jordbruksarealet??

Tilnærming 2 – lavlandet

- viss % av innmarksbeitearealet??

RMP 2020 - Slått av verdifulle jordbrukslandskap					
TELEMARK					
KOM NR	KOMMUNE	ENHET	ANTALL DEKAR	TILSAGN KRONER	TELEMARK 2017
3821	Kviteseid	dekar	1730	346 000	4 131 daa
3824	Tokke	dekar	1518	303 600	826 000 kr
3808	Notodden	dekar	673	134 600	
3819	Hjartdal	dekar	569	113 800	
3825	Vinje	dekar	492	98 400	
3822	Nissedal	dekar	460	92 000	
3814	Kragerø	dekar	421	84 200	
3818	Tinn	dekar	122	24 400	
3820	Seljord	dekar	107	21 400	
3807	Skien	dekar	77	15 400	
3823	Fyresdal	dekar	45	9 000	
3816	Nome	dekar	28	5 600	
3817	Midt-Telemark	dekar	15	3 000	
Totalsum			6 291	1 258 200	

Var det kvoter for dekar/kommune her også??

Eksempel fra nabofylker – OSLO OG VIKEN

Dvs: Buskerud er med her...

Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark (§ 6)

Det kan gis tilskudd til beiting av verdifulle jordbruksarealer.

Ordningen gjelder på ravinebeiter og innenfor verdifulle kulturlandskap og/eller nasjonalt utvalgte kulturlandskap i jordbruket.

FORELØPIG TILSKUDDSSATS

Tiltaksklasse	Tilskudd
Verdifull beitemark	200 kr/daa

Ordningen kan kombineres med §§ 7, 12, 14, 15 og 16.

Raviner: Dal eller kløft som er utgravd av rennende vann i løsmasser og som ikke er planert. Landskapsformen avgrenses til å omfatte området til der arealet flater ut, ofte mot fulldyrka jord.

Ravinebeite: Beite i raviner. Innmarksbeite eller marginalt fulldyrka arealer.

Marginale fulldyrka arealer: Areal som i de seinere åra er brukt som beite og har beitepreg, hvor det med dagens maskiner ikke er praktisk mulig å slå gras eller høste korn.

Innmarksbeite: Klassifisert som innmarksbeite i AR 5. Dvs. jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 % av arealet skal være dekket av kulturgrasarter og beitetålende urter.

Vilkår:

- Beiteområdet må være klassifisert som
  - a. innmarksbeiter
  - b. overflatedyrka eller
  - c. marginale fulldyrka arealer
- Området skal være godt nedbeitet minst en gang i løpet av sesongen.
- Beitetrykket skal være tilpasset beiteområdet på en slik måte at miljøverdiene ikke forringes.

Prioriterte områder er:

- **Ravinebeiter**
- **Verdifulle kulturlandskap**
(Mdir – kartlegging fra 90-tallet pluss oppdatering senere i dette fylket)
Se kartlag i «Kilden»
- **UKL-områder**

Eksempel fra nabofylker: **AGDER** har 3 modeller...

§ 6. *Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark*

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbruksarealer.

Området skal være godt nedbeitet minst en gang i løpet av sesongen. Beitetrykket skal være tilpasset beiteområdet på en slik måte at miljøverdiene ikke forringes.

Beitetiden må minst være 8 uker fra 1. mai til 15. oktober.

Tilskuddet gjelder i prioriterte områder i alle kommunene. I kommunene Evje og Hornnes, Iveland, Tvedestrand, Søgne, Songdalen, Hægebostad, Lyngdal og Flekkefjord er innmarksbeite i AR5 valgt som prioritert område i hele kommunen. I Tvedestrand, Søgne og Flekkefjord er det i tillegg til innmarksbeite i hele kommunen også kartfestede prioriterte områder. I Kvinesdal, Åseral og Farsund er det både kartfestede prioriterte innmarksbeiteområder og øvrige prioriterte områder.

I de øvrige kommunene er det kun valgt prioriterte kartfestede områder.

Alle kartfestede områder med supplerende tekst er vedlagt forskriften.

Det kan bare utbetales ett tilskudd til samme beitedyr for en beitesesong på samme areal etter § 6 og § 7.

Det kan bare utbetales ett tilskudd til samme areal innenfor verdifulle jordbrukslandskap i innmark etter § 6 og § 8. Dersom arealet både slås og beites, regnes arealet som eng hvis det er tatt en slått på arealet.

Tilskuddet utmåles per dekar.

De kartfesta områdene er valgt ut fra et sett av kriterier
jf. Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2019-2022

Modell 1:

Arendal kommune

- kartfesta områder

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2019 - 2022

Arendal kommune

Prioriterte områder - innmark - slått og beite, §§ 6 og 8

I Arendal kommune er det valgt ut følgende **kartfestede områder:**

Ravinlandskapet ved Øyestad kirke	Trommestad	Tromøy
Langevoll ved Nidelva	Augland og Midstøl	Molandsvannet
Nedenes	Songe	Flosta
Vippa - Natvig		

I disse områdene gjelder § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark og § 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap.

Jordbruksareal som slås eller beites innenfor disse områdene kan det søkes tilskudd til. Dette gjelder fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite, jf. AR5.

Hvis arealet både slås og beites, gis det kun tilskudd til slått.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2019–2022

Prioriterte områder – innmark og utmark

Arendal kommune

Modell 2:

Hægebostad kommune

- innmarksbeiter i AR5

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2019 - 2022

Hægebostad kommune

Prioriterte områder - innmarksbeite – beite §6

I Hægebostad kommune er arealkategorien **innmarksbeite i AR5** valgt som prioritert område på fastlandet i kommunen.

I disse områdene gjelder § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark.

Innmarksbeiteareal som beites, kan det søkes tilskudd til.

Tilskuddet utmåles per dekar

Det gis tilskudd til 60% av innmarksbeitearealene. Dette regnes ut slik:

Eksempel: Et foretak har 30 dekar innmarksbeite. Det kan søkes om tilskudd til beiting av 18 dekar (30 dekar x 0,6). Dyretallet og dette korrigerte arealtallet skal oppgis på søknaden.

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2019–2022

Prioriterte områder – innmark og utmark

Hægebostad kommune

Åseral kommune

kartfesta områder + innmarksbeiter i AR5

Åseral kommune

Prioriterte områder - innmark - slått og beite, §§6 og 8

I Åseral kommune er det valgt ut følgende **kartfestede områder:**

Ljosland	Åknes	Austegarden	Kylland
Åmland	Gamlebu	Moltehommen	Bortelid
Eikerapen			

I disse områdene gjelder § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark og § 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap.

Jordbruksareal som slås eller beites innenfor disse områdene kan det søkes tilskudd til. Dette gjelder fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite, jf. AR5.

Hvis arealet både slås og beites, gis det kun tilskudd til slått.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Prioriterte områder - innmarksbeite - beite, §6

I Åseral kommune er i tillegg arealkategori **innmarksbeite i AR5** valgt som prioritert område i følgende kartfestede områder:

Handeland, Nesland og Tveit	Breland	Mjåland	Hamkoll
-----------------------------	---------	---------	---------

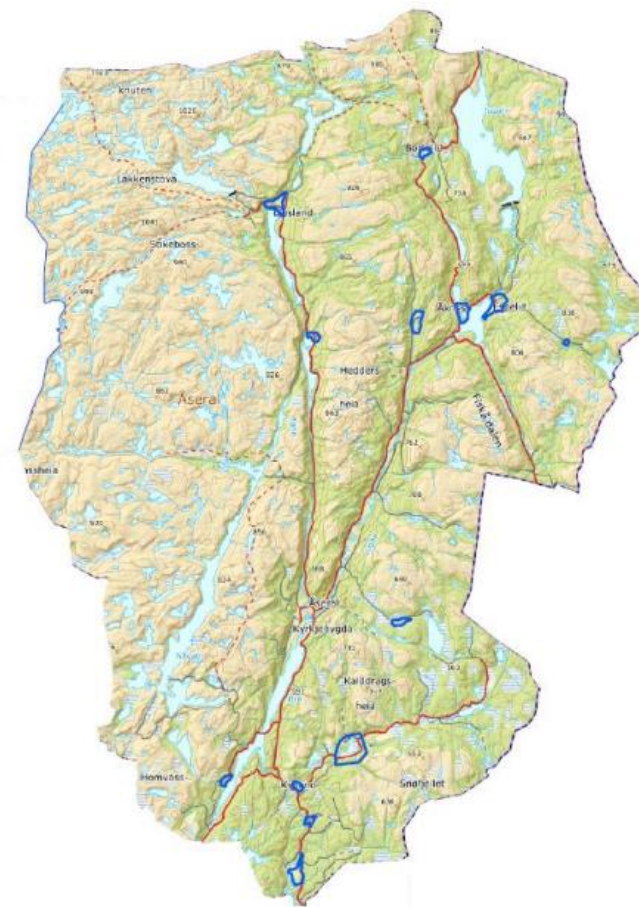
I disse områdene gjelder § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark.

Innmarksbeiteareal i hele kommunen som beites kan det søkes tilskudd til.

Tilskuddet utmåles per dekar.

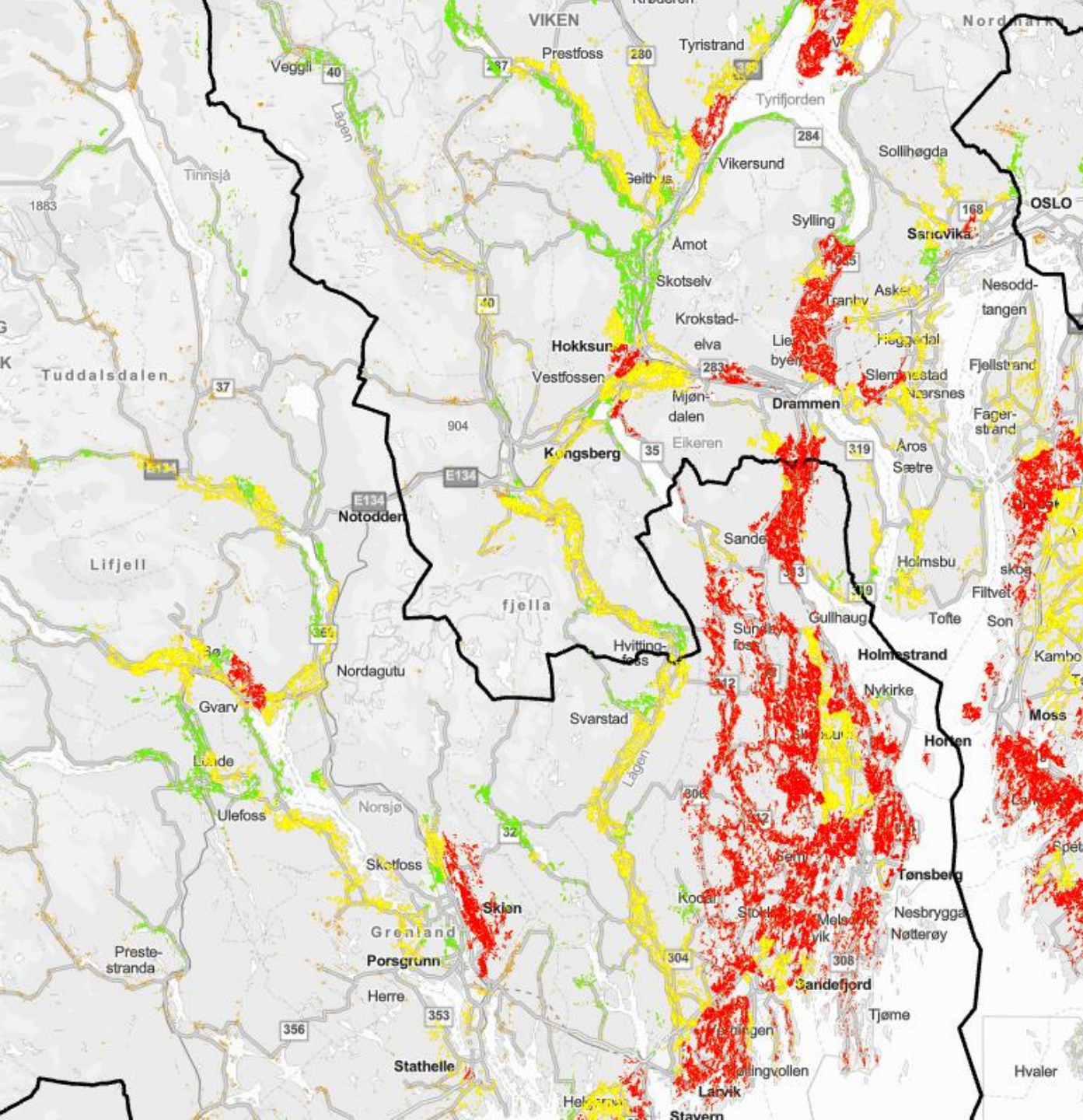
Prioriterte områder – innmark og utmark

Åseral kommune

Vannforekomster med behov for jordbrukstiltak

Klassifisering		Jordbrukspåvirkning		
		Liten grad	Middels grad	Stor grad
Økologisk tilstand	Svært god			
	God			
	Moderat			
	Dårlig			
	Svært dårlig			

SMIL – saksbehandling og status

– tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Kompetansesamling med kommunene m.fl. 7. oktober 2021
USN Vestfold Bakkenteigen

Hilde Marianne Lien, landbruksavdelinga

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

08.10.2021

Innen 10. november: Rapportering til SF!

- *Melde inn faktisk restbehov for SMIL-midler for 2021 – nøyaktig!!*
- *Melde inn behovet for hele 2022*
- *Statsforvalteren vil etter 10. november omfordele midler til kommuner med god måloppnåelse og gjennomføringsevne, for at årets midler blir brukt opp*

Nye saker kan vedtas i Agros fram til ca. 10. desember!

Ikke inndra midler etter 10. des.... De vil da stå som ubrukte ved slutten av året...

Restmidler i kommunene trekkes automatisk inn til fylket av Agros 31. des

Tildeling – kommunene 2021 – kr

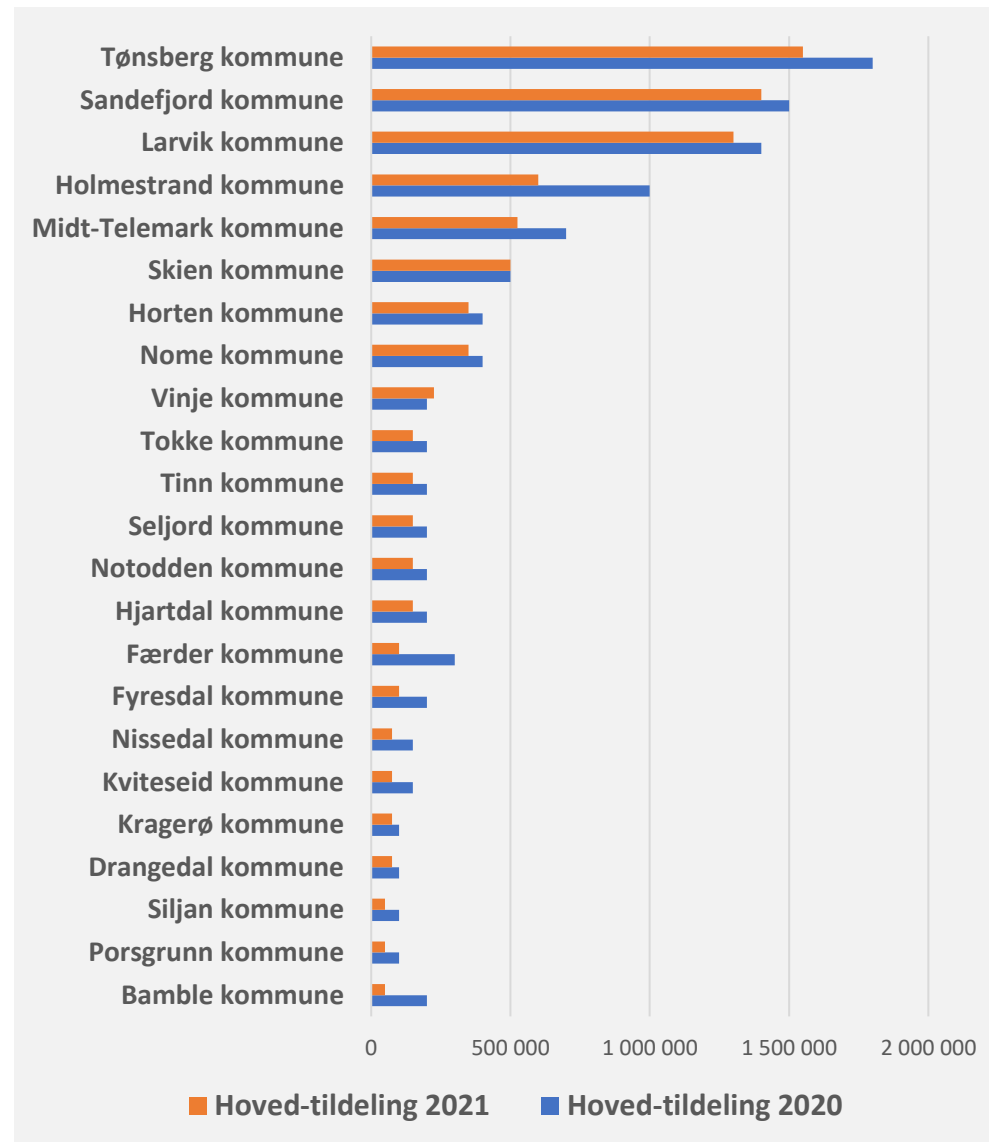
alle fikk mindre!!

År	1. tildeling mill kr
2018	9,6
2019	11,0
2020	10,3
2021	8,2
	Forbruk mill kr
2019	11,6
2020	12,5

Ramme 2021	kroner
Tildelt	8 000 000
Ubrukt 2020	763 920
Sum tilgjengelig	8 763 920

Kommune	Hoved-tildeling 2020	Hoved-tildeling 2021
Tønsberg	1 800 000	1 550 000
Sandefjord	1 500 000	1 400 000
Larvik	1 400 000	1 300 000
Holmestrand	1 000 000	600 000
Midt-Telemark	700 000	525 000
Skien	500 000	500 000
Nome	400 000	350 000
Horten	400 000	350 000
Vinje	200 000	225 000
Hjartdal	200 000	150 000
Notodden	200 000	150 000
Seljord	200 000	150 000
Tinn	200 000	150 000
Tokke	200 000	150 000
Fyresdal	200 000	100 000
Færder	300 000	100 000
Drangedal	100 000	75 000
Kragerø	100 000	75 000
Kviteseid	150 000	75 000
Nissedal	150 000	75 000
Bamble	200 000	50 000
Porsgrunn	100 000	50 000
Siljan	100 000	50 000
Ufordelt	1 066 650	563 920
Sum	11 366 650	8 763 920

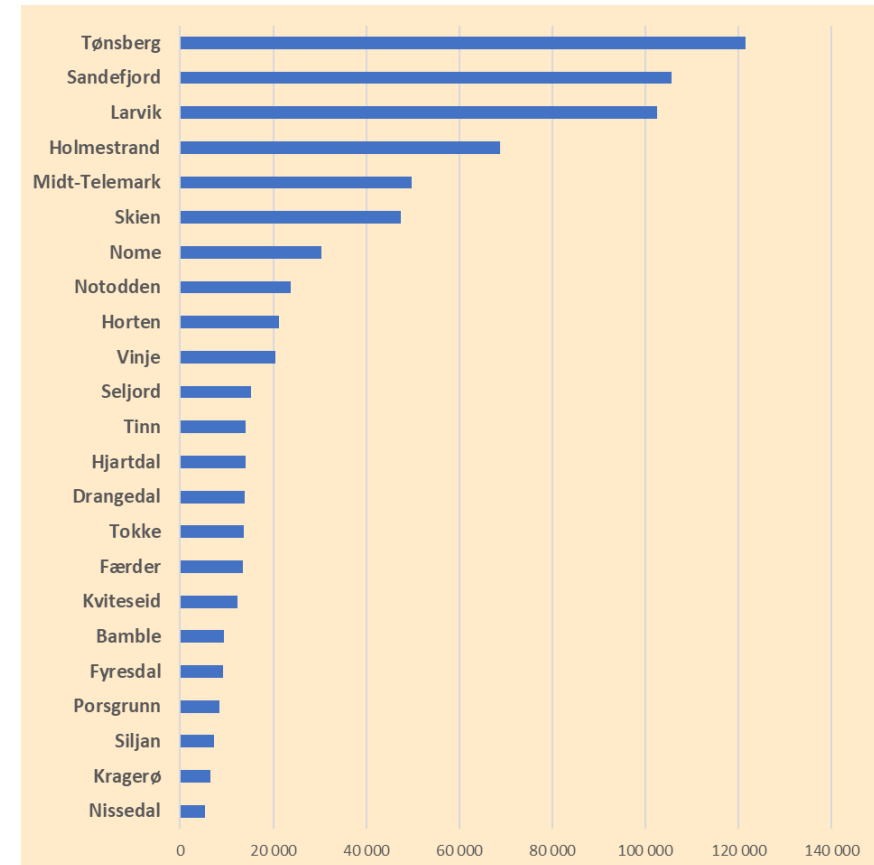

Status – SMIL – kommunene per 6. oktober 2021

Enhet	Hoved-tildeling 2021	Ekstra tildeling 2021	Inndradd per 6. okt	Udisp. per 6. okt
Bamble kommune	50 000	32 500	39	39
Porsgrunn kommune	50 000	65 656	0	0
Siljan kommune	50 000	2 950	0	0
Drangedal kommune	75 000	0	0	75 000
Kragerø kommune	75 000	0	0	75 000
Kviteseid kommune	75 000	90 000	0	0
Nissedal kommune	75 000	0	0	0
Fyresdal kommune	100 000	0	0	0
Færder kommune	150 000	0	0	0
Hjartdal kommune	150 000	0	0	0
Hortens kommun	150 000	100 000	0	0
Vinje kommune	225 000	0	15 600	0
Horten kommune	350 000	125 000	0	264 592
Nome kommune	350 000	0	0	290 000
Skien kommune	500 000	0	245 570	52 000
Midt-Telemark kommune	525 000	0	107 000	422 600
Holmestrand kommune	600 000	0	68 029	567 623
Larvik kommune	1 300 000	0	386 181	604 750
Sandefjord kommune	1 400 000	0	522 528	884 768
Tønsberg kommune	1 550 000	0	692 975	1 619 760
Totalsum	8 200 000	560 606	2 112 459	5 190 883

Mye midler igjen – gjør vedtak før 10. nov!
- deretter omfordeling....

Jordbruksarealer – NIBIO Arealbarometer - AR5 2018
– fulldyrka, overflatedyrka og innmarksbeite

Veiledning og instruksjer

Kommentarer til regelverk

Kommentarer til forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket.

Saksbehandling

Veiledning og instruks for saksbehandling.

Erstatter rundskrivet

Generell veiledning for saksbehandling i Agros

Tidligere rundskriv

Samlet oversikt over eldre utgåtte rundskriv.

Regelverk

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (lovdata.no)

- + Miljøtema 1: Kulturlandskap
- + Miljøtema 2: Biologisk mangfold
- + Miljøtema 3: Kulturminner og kulturmiljø
- + Miljøtema 4: Friluftsliv
- + Miljøtema 5: Avrenning til vann
- + Miljøtema 6: Utslipp til luft
- + Miljøtema 7: Plantevern

Miljøtema og tiltaksgrupper i Agros-SMIL

Miljøtema	Tiltaksgruppe	Beskrivelser
1. Kulturlandskap	1.1 Verdifulle jordbrukslandskap i innmark	Istandsetting av jordbrukspåvirkede områder med kulturlandskapsverdier Eksempel: Rydding og gjerding av gammel kulturmark
	1.2 Verdifulle jordbrukslandskap i utmark	Istandsetting av jordbrukspåvirkede områder med kulturlandskapsverdier Eksempel: Rydding og gjerding av gammel kulturmark
	1.3 Andre tiltak kulturlandskap	Tiltak som ikke passer i kategoriene over
2. Biologisk mangfold	2.1 Utvalgt naturtype - hule eiker	Istandsetting av utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven
	2.2 Utvalgt naturtype - slåttemark/slåttemyr	Istandsetting av utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven
	2.3 Utvalgt naturtype - kystlynghei	Istandsetting av utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven
	2.4 Trua naturtyper	Istandsetting av trua naturtyper som er kulturbetinget, eks. naturbeitemark og hagemark, jf. Norsk rødliste for naturtyper 2018.
	2.5 Biologisk verdifulle arealer	Arealer preget av tidligere tiders jordbruksdrift med dokumenterte biologiske verdier, mtp plante- eller dyreliv, sikre videre slått eller beiting
	2.6 Fjerning av fremmede skadelige arter	Fremmede skadelige arter i kulturlandskapet, jf. "svartelista"
	2.7 Andre tiltak biologisk mangfold	Tiltak som ikke passer i kategoriene over, f. eks tiltak for pollinerende insekter
3. Kulturminner og kulturmiljø	3.1 Automatisk freda kulturminner	Istandsetting og synliggjøring av f. eks. gravhauger, gravfelt, helleristninger, åkerreiner, gårdshauger, rydningsrøyser, boplasser, hustufter og veifar
	3.2 Verneverdige bygninger	Istandsetting av bygninger som er identifisert som verneverdig, ikke til ferda bygg
	3.3 Steingjerder/skigarder og liknende	Istandsetting og synliggjøring
	3.4 Andre kulturminner- og miljøer	Istandsetting og synliggjøring av andre kulturminner
4. Friluftsliv	4.1 Turstier - etablering og istandsetting	Etablering og istandsetting av turstier i jordbruksområder
	4.2 Andre tiltak friluftsliv	Tiltak som ikke passer i kategorien over

Basert på tekst om SMIL på LDIRs nettside og i Agros-SMIL, H.M. Lien 8. mars 2021

Miljøtema og tiltaksgrupper i Agros-SMIL forts....

Miljøtema	Tiltaksgruppe	Beskrivelser
5. Avrenning til vann	5.1 Utbedring av hydrotekniske anlegg	Eks: Kanaler, lukningsanlegg, rørgater, kummer, utløp, kumdammer, avskjæringsgrøfter mm, ikke til utbedring av drenering (eget tilskudd)
	5.2 Gjenåpning av bekkelukkinger	Reetablering av et åpent, naturlig bekkeleie
	5.3 Erosjonssiring i/langs vassdrag	Mindre sikringstiltak i bekkkant/elvekant mot ras og utglidning
	5.4 Vegetasjonssoner/kantsoner langs vassdrag	Gjenskaping av naturlige kantsoner og plantinger langs bekk/elv
	5.5 Flomdempende tiltak	Retensjonsdammer, kvistdammer ol som forsinker vannet ved stor nedbør
	5.6 Fangdammer og våtmarker - etablering	Anlegging av nye fangdammer, renseparker og våtmarker
	5.7 Fangdammer og våtmarker - vedlikehold	Tømming og vedlikehold av fangdammer mv
	5.8 Tiltak mot avrenning til veksthus	Oppsamlingsanlegg for avløpsvann eller andre rensertiltak
	5.9 Omlegging på erosjonsutsatt areal	Tiltak for å legge om drifta på svært erosjonsutsatt areal - kostnader
	5.10 Miljøplantinger	Planting av busker og trær av miljøhensyn og kulturlandskapshensyn
	5.11 Andre tiltak avrenning til vann	Andre prioriterte tiltak mot forurensning som kan støttes iht. kommunens tiltaksstrategi/retningslinjer for SMIL
6. Utslipp til luft	6.1 Dekke over eksisterende gjødsellager	Permanent dekke over utvendig gjødselkum for å redusere utslipp til luft
	6.2 Andre tiltak utslipp til luft	Andre ikke nærmere angitte tiltak for å reduserer klimagasser og utslipp som kan støttes iht. kommunens tiltaksstrategi/retningslinjer for SMIL
7. Plantervern	7.1 Rensertiltak for plantervernmidler - biobed	Anlegning av biobed for avrenning av plantervernmidler fra punktkilder ved fylling, vask, beising mv
	7.2 Andre tiltak plantervernmidler	Andre ikke nærmere angitte tiltak som kan støttes iht. kommunens tiltaksstrategi/retningslinjer for SMIL

Basert på tekst om SMIL på LDIRs nettside og i Agros-SMIL, H.M. Lien 8. mars 2021

Føringer for SMIL 2021

Påminningar om forvaltninga

- Kommunane skal fatte vedtak, følgje opp arbeidsfristar og gjere utbetalingar i fagsystemet Agros
- Kommunen sitt vedtak må innehalde tydelege skildringar av tiltaket, korleis tiltaket skal gjennomførast og alle vilkår sett til tilskotet
- SMIL-tilskot skal gå til nye tiltak, og tiltaket må ikkje vere påbyrja eller gjennomført

Vi minner om desse tilskotsordningane til verneverdige bygningar:

- Tilskot til verneverdige kulturminne – Vestfold og Telemark fylkeskommune
Lenke: <https://www.vtfk.no/meny/tjenester/kultur/kulturarv/tilskudd2/>
- Tilskot til kulturminne – Kulturminnefondet
Lenke: <https://kulturminnefondet.no/jeg-skal-soke/>

Fra tildelingsbrev til kommunene januar 2021

Agros – saksbehandling – avklaringer juni 2021

1) Tilleggssøknad

Av og til er det behov for å søke om mer tilskudd til en allerede innvilget sak pga økte kostnader e.l.

Er det mulig å registrere inn dette på en eksisterende sak i Agros – eller må tillegg legges inn som egen sak?

Det er ikke mulig å registrere tilleggssøknad på eksisterende sak.

Men ny dokumentasjon kan ettersendes av søker inn på en sak som ligger til behandling – saken kan ikke være avsluttet.

Da må i tilfelle dere sjekke om det kan fattes nytt vedtak med et tillegg inne i saken...

Alternativet er at tilleggssøknad sendes inn som ny egen søknad.

2) Papirsøknad

Det er noen få eldre bønder som ikke bruker nett enda.

Vi har lett på nettsiden, men finner ikke papirsøknad. Fins det?

Ldir har ikke noe eget papirskjema som er å finne for SMIL.

Kommunen eller en annen hjelper må i tilfelle hjelpe en søker å registrere søknaden inn.

Jeg har lett i mine «mapper» etter det siste papirskjemaet vi hadde for SMIL – men har ikke lagret det

Kanskje en av dere i kommunen har en kopi av siste versjon av SMIL-skjemaet?

Da kunne i hvert fall de som ikke klarer å søke elektronisk fylle ut det – og så legger dere det inn i Agros.

3) Registreringer på feil sak – flytting

Eks: Dokumentasjon om sluttbehandling og utbetaling er lagt inn på feil sak.

Kan kommunen flytte dokumentasjonen til riktig sak selv?

Et dokument kan ikke flyttes fra en sak til en annen.

Dette kan gjøres:

- Slette dokumentet på den feil saken
- Sende inn/registrere dokumentet på nytt på riktig sak

Erosjonsikring – vassdrag

Vedtak i Agros – beskrivelser og regelverksvurderinger

Gode beskrivelser av tiltakene!!

- ✓ Hva skal gjøres og hvordan er det tenkt gjennomført? Pluss kart...
- ✓ Hvem skal utføre? Kunnskap om krav og vilkår...
- ✓ Helhetlig plan for et vassdrag er ønskelig

Vilkår for tilskuddet – eks:

- ✓ Krav til hva som kan gjøres og når tiltakene kan gjennomføres
- ✓ Gjengi vilkår i tillatelsen fra SFVT eller VTFK
- ✓ Presisere hvordan arbeidet skal gjøres (krav til f. eks. helning på kantene, type masser mv)
- ✓ Krav ved skjøtsel av kantvegetasjon

Naturmangfoldloven § 8-12

- ✓ Aktsomhetsplikt – sjekke Naturbase og Artsdatabanken

Kulturminneloven

- ✓ Tiltak må ikke skade kulturminner – sjekk Askeladden og i Kilden

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag – tillatelse – eget skjema!

Tiltak i vassdraget - oversend saken til:

- ✓ Anadrom fisk: Statsforvalteren VT miljøavdelingen v/Lill Natalie Allum
- ✓ Ferskvannsfisk: VT Fylkeskommune v/Lasse Asmyhr

Legg ved kopi av søknaden, kart og relevant dokumentasjon!

Vannressursloven § 11 – krav til kantvegetasjon

- ✓ Hvis kantvegetasjon finnes: Kun forsiktig skjøtsel er lov
- ✓ Hvis kantvegetasjon skal fjernes: Tillatelse må innhentes fra Statsforvalteren VT miljø v/Lill Natalie Allum

Vannforskriften

- ✓ Om miljøtilstanden i vassdraget
- ✓ Ta med navn på vannområdet

Kompetansesamling vassdrag avholdt 15. april

Status – retningslinjer SMIL – 2020-2022

KOMMUNE	MOTTATT
VINJE	JA
TINN	JA
TOKKE	JA
SELJORD	JA
HJARTDAL	JA
KVITSEID	JA
NOTODDEN	JA
SKIEN	JA
PORSGRUNN	JA
SILJAN	JA
BAMBLE	JA

KOMMUNE	MOTTATT
NISSEDAL	JA
FYRESDAL	?
MIDT-TELEMARK	JA
NOME	JA
KRAGERØ	JA
DRANGEDAL	JA

KOMMUNE	MOTTATT
HOLMESTRAND	JA
HORTEN	JA
FÆRDER	JA
TØNSBERG	JA
SANDEFJORD	JA
LARVIK	JA

Husk drøfting med faglaga når det er behov for å justere noe
Hvis store justeringer – sende kopi til Statsforvalteren

Spørsmål
eller innspill:
- Ta kontakt !

Hilde Marianne Lien

seniorrådgiver

fmvehml@statsforvalteren.no

Tlf. 33 37 23 71

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

Inndragning av ubenyttede midler fra dreneringsordningen

LMD:

Jordbruksoppjøret 2021

Landbrukets utviklingsfond

50 mill. kroner fra dreneringsordningen

Landbruksdirektorat:

15,8 mill. kroner udisponerte midler i fylkene

Likt prosentvis: 13,5 %

1,3 mill. kroner fra Vestfold og Telemark

Vestfold og Telemark

Hold igjen ved tildeling	667 475
Trukket tilbake fra kommunene	632 525
Dratt inn (Ldir)	1 300 000
Midler igjen til ekstra tildeling	512 475

Status bruk av midler

Status 30.09.2021						
Kommune	Hovedtildeling	Inndratt fra prosjekter	Dratt inn sep 2021	Totalt disponibelt	Totale tilsagn	Udisponert
Bamble kommune	200 000		50 000	150 000	83 200	66 800
Drangedal kommune	50 000		20 000	30 000	6 000	24 000
Fyresdal kommune	100 000	46 400	40 000	106 400	9 600	96 800
Færder kommune	150 000		50 000	100 000	0	100 000
Hjartdal kommune	100 000	12 000	25 000	87 000	0	87 000
Holmestrand kommune	750 000	294 510	0	1 044 510	990 140	54 370
Horten kommune	600 000		0	600 000	144 000	456 000
Kragerø kommune	50 000		20 000	30 000	0	30 000
Kviteseid kommune	100 000	13 500	25 000	88 500	18 900	69 600
Larvik kommune	1 400 000	60 600	0	1 460 600	1 251 370	209 230
Midt-Telemark kommune	800 000		100 000	700 000	323 860	376 140
Nissedal kommune	50 000		0	50 000	0	50 000
Nome kommune	400 000	24 000	50 000	374 000	8 000	366 000
Notodden kommune	50 000		20 000	30 000	0	30 000
Porsgrunn kommune	100 000	26 000	0	126 000	9 780	116 220
Sandefjord kommune	1 500 000	1 255 030	300 000	2 455 030	468 430	1 986 600
Seljord kommune	50 000		0	50 000	49 200	800
Siljan kommune	100 000		0	100 000	37 220	62 780
Skien kommune	500 000	220 400	100 000	620 400	106 160	514 240
Tinn kommune	50 000		0	50 000	3 150	46 850
Tokke kommune	100 000		25 000	75 000	25 500	49 500
Tønsberg kommune	2 500 000	280 000	300 000	2 480 000	1 358 000	1 122 000
Vinje kommune	100 000	14 100	20 000	94 100	12 600	81 500
				0		
Sum	9 800 000	2 246 540	1 145 000	10 901 540	4 905 110	5 996 430

Drenering

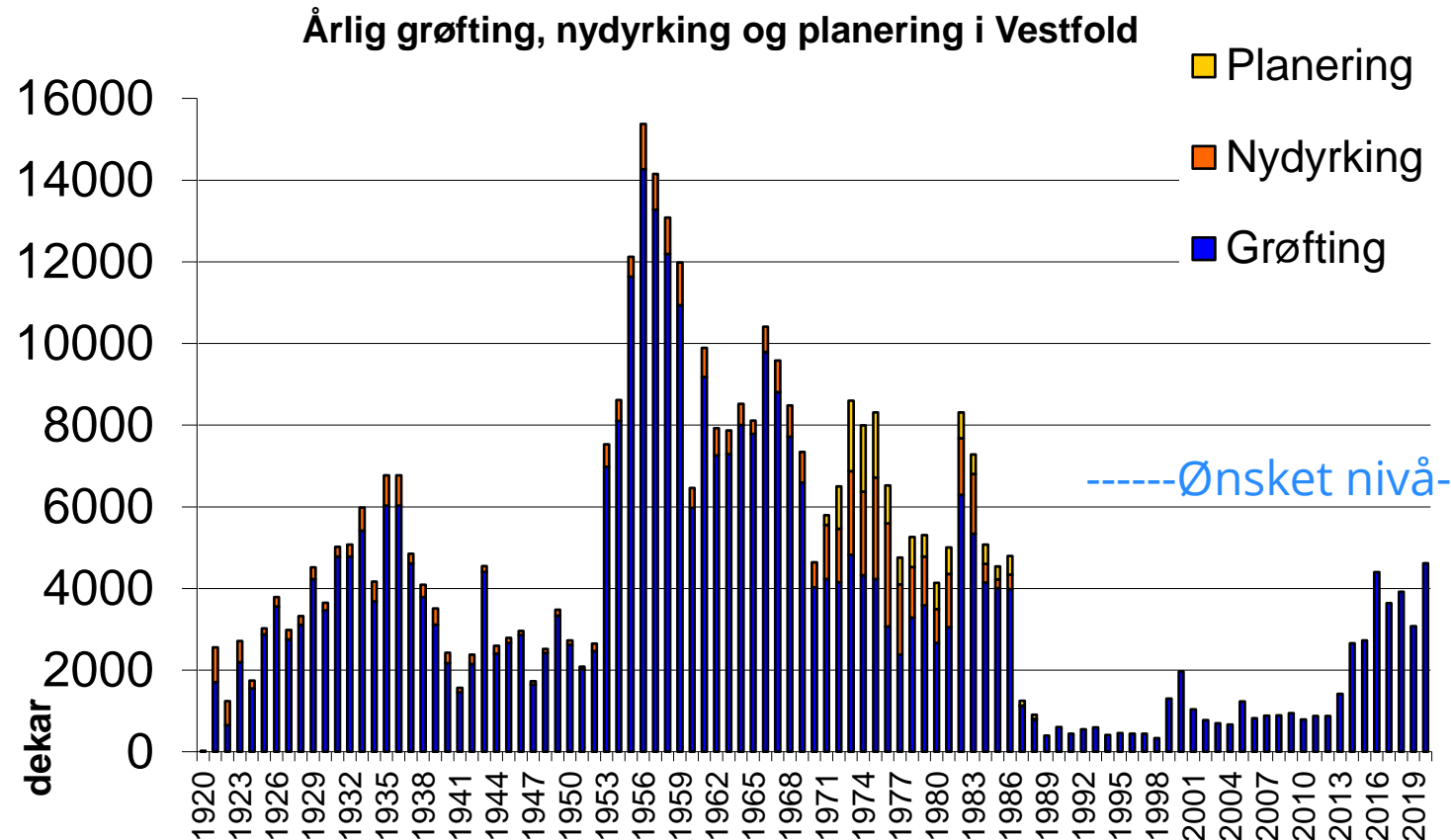

- Grøfting gir redusert overflateavrenning og dermed mindre erosjon.
- Grøfting er et viktig og effektiv klimatilak, mindre utslipp av lystgass.
- Økte avlinger etter grøfting gir bedre utnytting av gjødsel og plantevernmidler. Det gir mindre avrenning av næringsstoffer.

Drenering – grøftebehov (Vestfold)

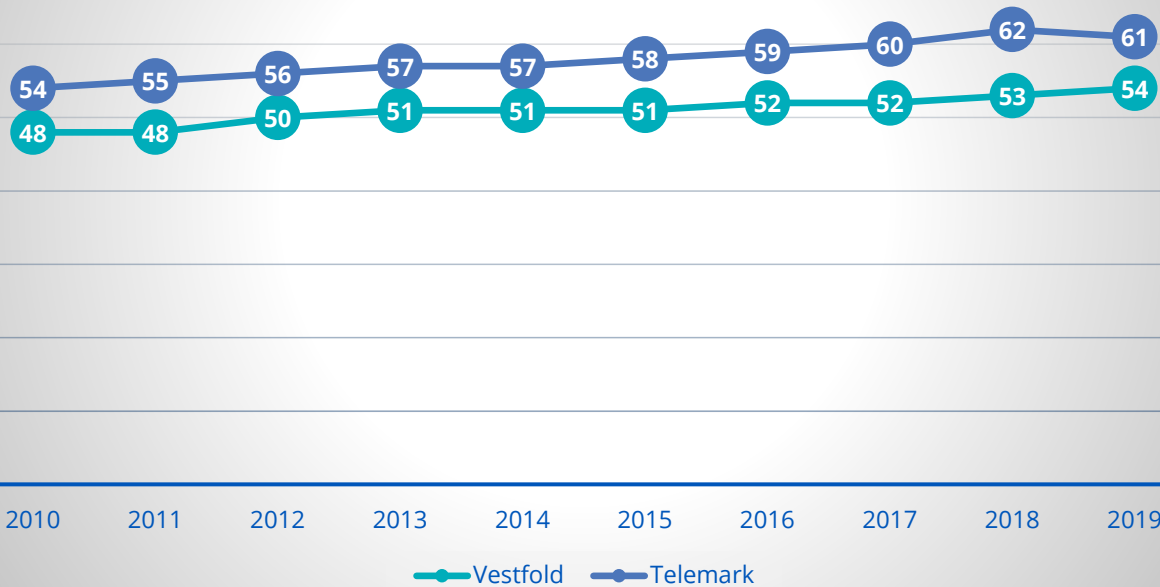
- 75 % av jordbruksarealet i Vestfold har et jordsmonn som er naturlig dårlig eller svært dårlig drenert.
- Dyrka areal i Vestfold er omtrent 435 000 daa. Anslagsvis bør 65 000 daa grøftes (15%) innen 10 år. Altså 6 500 daa pr år.
- Klimaendringer fører til mer ekstremvær, dermed øker grøftebehovet.

Drenering på eid og leid jord

Leid jordbruksareal i drift i % av jordbruksareal i drift i alt

55 – 60 % av jordbruksarealet i drift er leid

Drenering i 2020 (tilsagn):

	Eid jord	Leid jord
# søknader	106	51
Areal (daa)	3 978	1 813
%	69	31

Tilskudd til tiltak i beiteområder

- Bruk av midler så langt i 2021
- Rapportering 10. november:
  - Realistisk forbruk ut året
  - Realistisk prognose for 2022

Tiltak i beiteområde - 2019 og 2020

Kommune	Delt ut i 2020	Bruka i 2020	Delt ut i 2021	Bruka 2021
Fyresdal			140000	0
Hjartdal	50000	47600	40000	40000
Holmestrand	50000	49062		
Kviteseid			40000	40000
Larvik			40000	40000
Midt-Telemark	100000	68000	40000	0
Nissedal			40000	40000
Nome	50000	71000		
Notodden	30000	30000		
Seljord	50000	50000	40000	40000
Tinn	60000	63200	40000	40000
Tokke	150000	155000	69500	69500
Vinje	70000	70000	40000	48800
Sum	610000	603862	529500	358300

Kva har tilskotet blitt bruka på?

Tiltak	Sum	%
Elektronisk overvaking	301500	76,5
Sperregjerde/sankekke	82300	20,9
Informasjon	10500	2,7
Sum	394300	100

- Er det greitt at $\frac{3}{4}$ av pengane går til Nofence og anna elektronisk utstyr?
- Om ikkje pengane er løyvd til no
  - Er behovet så stort som hevda?
  - Ynskjer realistiske anslag til prognosane 10. november

Se nettsidene til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, landbruk og mat

- Om RMP-tilskudd
- Om vannforvaltning
- Om andre miljøtilskudd
- Nyheter for kommunal landbruksforvaltning

Vel hjem!

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

